Nr. 38 (15.128). Lwów, niedziela 19. lutego 1939. Rok LX.
Ч. 38 (15.128). Львів, неділя 19. лютого 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
" Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Довершення національного відродження Карпатської України.

Розмови співробітника КУП з українськими діячами та представниками меншинних національних груп.

ХУСТ. КУП. Співробітник КУП відбув низку розмов з визначними провідниками Українського Національного Обєднання та меншинних національних груп. На запит, як вони дивляться на вислід виборів до першого карпатоукраїнського сойму, вони заявили, що бачать сконсолідованість карпатоукраїнського народу і стверджують факт, що карпатоукраїнський нарід з довірям поставився до своєї влади й до Українського Національного Обєднання.

Д-р **Мілош Дрбаль**, представник чеської національної групи в Карпатській Україні, твердить, що вислід виборів до першого карпатоукраїнського сойму — це **довершення національного відродження Карпатської України**. У цих виборах карпатські українці дістали нагоду доказати свою **національну і політичну єдність. Факт, що вибори відбулися без найменшого інциденту — це доказ, з яким зрозумінням справи поставилося карпатоукраїнське населення до виборів. Вислід цих виборів — це запорука** розбудови господарського, політичного і державного життя в Карпатській Україні.

Представник німецької національної групи в Карпатській Україні інж. **Ернест Ольдофреді** у розмові зі співробітником КУП заявив, що вибори до карпатоукраїнського сойму виявили **національну консолідацію** в Карпатській Україні, дали підставу до дальшої праці над розбудовою держави і **виказали політичну зрілість** карпатоукраїнського населення.

Мін. Юліян Ревай у президента республики.

КОНФЕРЕНЦІЇ У ПРАЗІ І ПОВОРОТ ДО ХУСТУ

ПРАГА, 17. II. КУП. Міністер Юліян Ревай відїхав сьогодні вечором з Праги до Хусту.

Перед своїм виїздом із Праги міністер Ревай був на авдієнції у президента республики **Гахи**, який з великою увагою вислухав реферату про вибори в Карпатській Україні та про ситуацію, яка витворилася після виборчого успіху. Президент Гаха дуже цікавився відносинами, що запанували тепер у Карпатській Україні.

Крім цього міністер Ревай відбув конференцію з міністром фінансів та з міністрами д-ром Гавелькою, Фішером та ген. Прхалею.

В понеділок до Хусту виїде окрема комісія для продовження розмов, що почалися в Празі.

Засідання Господарської Ради Карпатської України.

ХУСТ. 17. II. КУП. Сьогодні відбулося засідання Господарської Ради Карпатської України. Взяли в ньому участь представники війська та члени делімітаційної комісії. На цьому засіданні вирішено справу організації туристичного руху та справу забезпеки карпатоукраїнського населення ріжними продуктами.

Того самого дня відбулася теж нарада здоровельного ресорту міністерства господарства, в якій взяли участь представники Червоного Хреста, Масарикової Протитуберкульозної Ліґи та Краєвої Опіки над молоддю. Обговорено спільний плян праці.

Представники українського громадянства у міністра Ревая.

ПРАГА, 17. II. КУП. Перед своїм відїздом до Хусту міністр Ревай прийняв представників українського громадянства та відбув з ними конференцію у справі влаштування ювилейного Шевченкового Свята з приводу 125-літніх роковин народин поета.

„Карпатська Січ" при праці.

ДЕННИЙ ПРИКАЗ.

Головна команда організації народньої оборони „Карпатська Січ" видала з датою 3-го лютого денний приказ, в якому стверджує, що великий успіх недільних виборів до карпатоукраїнського сойму є доказом повного зрозуміння національного обовязку та політичної зрілости.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ХОР.

При Карпатській Січі зорганізовано репрезентаційний хор, до якого прийнято найкращих співаків.

БІБЛІОТЕКИ ПРИ ВСІХ ВІДДІЛАХ КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ.

Головна команда зорганізувала місцеві бібліотеки при всіх відділах Карпатської Січі. Крім цього створено одну мандрівну бібліотеку, що служитиме по черзі поодиноким відділам організації.

ЖІНОЧІ ВІДДІЛИ.

У краєвому зїзді Карпатської України, що відбудеться в неділю, візьмуть участь також жіночі відділи. Ці відділи призначені головно для самаритянської праці можуть на випадок потреби бути ужиті і в службі безпеки, до чого приготовляються відповідними вправами.

Товариство боротьби з комунізмом.

ХУСТ. КУП. — Товариство боротьби з комунізмом, що кілька днів тому оснувалося в Хусті, почало працю. Воно в першу чергу навязало звязки з аналогічними організаціями в Італії, Німеччині, Еспанії і Японії. Товариство видало вже пропагандивні брошури, афіші та летючки. Незабаром видасть у німецькій мові повість Уласа Самчука „Марія", щоб німецька публика довідалася з неї про життя українського народу під владою комуністів.

„Наступ" виходить двічі в тиждень.

ХУСТ. КУП. „Наступ", орган націоналістичного руху, що появлявся досі раз на тиждень, від 20-го ц. м. виходитиме двічі в тиждень. Видавництво, що видає цей часопис, випустило два калєндарі на 1939-ий рік: більший калєндар і калєндарець січовика.

ДОПОМОГА АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Організація Державного Відродження України вислала до Карпатської України одяги, харчі, ліки і т. і. на суму 100.000 долярів.

—o—

УКРАЇНСЬКІ ЗАЛІЗНИЧІ БІЛЕТИ.

ХУСТ. КУП. Від пятниці видають на всіх залізничих стаціях залізничі білети з українським текстом.

Без віри в правду наших діл
не можемо йти вперед.

Львів, 17. лютого 1939.

Коли розглядаємось поміж нами і питаємось час до часу: що діється між нами : що робимо на той насущний хліб і на майбутнє, щоб нам стало ліпше, то добачуємо і тут і там, і близько коло нас, і в нас самих, і за нами, і дальше від нас, що між нами зачинає **поширюватись атмосфера апатії і безділля.** Зокрема не видно у нас послідовної праці на ріжних ділянках: культурно-освітній, господарсько-суспільній, чи науковій або політичній, а зате чуємо нарікання на всі боки. Доходить уже до того, що дехто нарікає, начеб у нас було за багато товариств-установ, а буває часто, що нема кому написати протоколу засідання...

Коли ж розважимо стан справи ближче, то в останніх часах спирається наше громадянське діяння на двох подіях.

Першою є вдоволення з того, що закарпатським українцям засяла краща доля. Так воно є, і наша радість як братів зовсім природна й оправдана. Але та радість не може вичерпувати чи заступати нашого власного діяння, щоб ми поза радіями з Хусту чи з Відня не бачили потреби нашої безнастанної громадянської роботи у нас дома. Адже за нас ані час ані ніяка інша чужа сила не зробить того, що ми маємо у себе зробити, і то на всіх ділянках нашого громадянського життя. А журитися чи займатися долею закарпатських українців ми тепер не потребуємо, бо вони самі дають і дадуть собі раду, а як чого чи кого потребуватимуть, то самі постараються, а ми тут маємо своє робити...

Другою подією, що нас бентежить і відриває від громадянської праці, це якийсь дивний не то острах не то переполох з приводу проголошуваних осягів енергії польського громадянства, чи це буде в Станиславівщині чи в Тернопільщині. Чи ці звідомлення обєднаних кол польського громадянства про їх осяги супроти нас перебільшені чи правдиві — це не може нас відтягати від нашої правильної громадянської праці, але навпаки — отся праця з другого боку має саме навчити український загал, що наше громадянське життя мусить розвиватися відповідно і безнастанно, та що нам не вільно упадати на дусі. Ми всі мусимо ставати до конструктивної доцільної роботи, ставати з охотою та вести її громадно і послідовно.

З орґанічної і зорґанізованої нашої громадянської активности, що по змозі творить позитивні національні цінности, ми не можемо щораз відходити на бік і переставати та забивати час пустими балачками, бо сьогодні всім народам стало спішно й один старається перевишити другого у здобутках своєї праці. Ось тут та міжнародня конкуренція, з якою й ми мусимо числитися і в ній шукати життя та добра, бо до цього кличе нас **любов рідної нації.**

У цих змаганнях нашої української нації мусимо **охоплювати всі ділянки громадянської праці,** так як це приказує нам ділова орґанізація наших установ, при чому не можемо нічим зражуватися, ані забувати **основних вимог** у нашій щоденній громадянській праці.

Передусім треба нам уважати нашу працю не за тягар і не за терпіння, якого маємо чим скоріш позбуватись, а за конечну роботу з призначення нашого життя і для **вдоволення нашого запотребування,** що дає нам красу і добро до життя та найвищу заплату у наших національних змаганнях. І тому не можна цієї роботи покидати, а навпаки — щораз більше і безнастанно її поширювати і поглиблювати, щоб творити те все, чого треба до життя нам і рідній нашій нації, щоб ми не потребували тягнутись у хвості інших та на нікого не оглядались.

А дальше в нашій громадянській роботі це: **непохитна громадянська віра** в потребу і доцільність нашої праці, по думці основ патріотичного життя української нації. Коли приймаємо тези нашої громадянської орґанізації у підставовій меті життя культурного й освітнього, морального й релігійного, господарського й суспільного, науки, поступу і політичних свобід, то мусимо також непохитно і щиро вірити в те все, що постановляємо, приймаємо і приказуємо собі й іншим робити, для добра нас усіх і гаразду нашої нації. **Без віри в правду наших діл не можемо йти вперед!**

Коли осьтак розважна праця на всіх місцях стане символом нашого життя, а доцільна зорґанізованість буде українською рацією, тоді така жива громадянська діяльність захопить усе наше громадянство як ідеольоґічно свідоме своїх змагань. Це дасть нам дійсну спроможність життя нації.

Ось таким громадянським життям мусимо ми всі жити беззастережно і чесно. Тоді й виконаємо вимоги здорової громадянської праці як нашої основи... Це перший конечний підхід до нашої внутрішньої політичної думки: наша доцільна праця — це найперша політика!

К. Л.

Чи Югославія розвяже хорватську проблему?

Шляхи внутрішньої і закордонної політики Югославії. — Чому уступив д-р Стоядінович? Завдання нового уряду.

Білгород, 15. лютого 1939. р.

Перед трьома роками уряд Б. Єфтича при виборах до югославянського парляменту-скупштини дістав був більшість, яку опозиція заперечувала. Здавалось, що становище уряду Єфтича цілком забезпечене, але не зважаючи на це, він несподівано впав повалений власним міністром д-ром М. Стоядіновичем. З приходом до влади уряду д-ра М. Стоядіновича Югославія почала переживати великі зміни у своїй закордонній і внутрішній політиці.

Югославянська закордонна політика, яка вже давно почала потрохи відхилятися від Франції під проводом д-ра М. Стоядіновича пішла відверто в бік тотальних держав. Поїздка голови уряду до Риму і Берліна та величаві зустрічі, які йому там приготовили, ясніше від усяких комунікатів показували той шлях, яким пішла закордонна політика Югославії.

Зміна закордонної політики була тісно вязана з внутрішньою. Чим далі, тим помітніше позначалась спроба упорядкувати внутрішнє життя Югославії на зразок сусідніх держав. Беручи на увагу спеціяльні умовини, які дуже ріжняться від умовин і структури внутрішньої Італії та Німеччини, підхід до тотального режиму в Югославії був обережний і прикритий. Партійна розбещеність, яка довгий час велася в Югославії, нищила молоду та багату державу, не могла затихнути за пару років, бо вона надто сильне була пустила коріння в глибину народнього орґанізму і з нею були повязані інтереси великої кількости політичних спекулянтів. Творити міцну політичну організацію на зразок італійського фашизму, чи німецького націонал-соціялізму, там де політичні переконання купуються за гроші і де провідник партії ніколи не може бути певний у широсте своїх прихильників — річ нелегка.

Крім хорватів, які проти д-ра М. Стоядіновича стояли спільною національною лавою і опозиції, проти були також сербські опозиціонери від скритих комуністів до реакціонерів типу ґенерала П. Живковича та давнього голови уряду Б. Єфтича. Але маючи у своїх руках увесь державний апарат, уряд легко міг боротись зі своїми противниками, якби не було тієї болячки, на яку ніодин югославянський уряд до того часу ще не найшов ліку, а якою є хорватське питання.

Безперечно талановитий політик і дипломат д-р Стоядінович щодо рішення хорватського питання робив ті самі помилки, що його попередники, які стояли біля державної керми і це його врешті повалило. Тоді упав, коли найменше сподівався і дістав удар з того боку, з якого найменше був захищений.

Двацять років йшла політика відтягання й замовчування і неповажні спроби вести переговори, замість того, щоб пошукати дійсно правдивих шляхів до рішення хорватського питання. Надія на те, що це питання згодом само по собі вирішиться, не привела ні до чого, бо ж двацять років хорвати не лише не втратили своєї зорґанізованости і не зменшили своїх змагань, а навпаки — збільшили одно і друге.

Новий уряд на чолі з давнім міністром в уряді д-ра Стоядіновича Д. Цветковичем взяв на себе тяжке завдання — рішити чи бодай приготовити ґрунт для рішення хорватського питання. Від того шляху, яким він піде, залежить його тривкість та сила.

В. Лиськ...

За фашистівське виховання молоді.

РИМ. Учора вечором відбулось під проводом Мусолінія засідання Великої Фашистівської Ради, присвячене реформі навчання. Міністр освіти Боттай поінформував Велику Фашистівську Раду з „магна харта" шкільної реформи, яка складається з 29 артикулів і опрацьована на засадах фашистівської доктрини. Одним з основних артикулів цієї „магна харта" є артикул, який стверджує, що школа є засадничим елементом усіх соціяльних сил і повинна розбуджувати політичний змисл нової генерації. Школи, фашистівський союз молоді і також фашистівський союз студентів, спільно творять інструмент фашистівського виховання. Цьому вихованню підлягатиме кожний від 4-го до 14-го року життя у фашистівських союзах молоді, пізніше у відповідних організаціях до 24-го року життя. Доступ молоді до студій відбуватисьме не в міру матеріяльних засобів, тільки виключно на основі духових спосібностей. Нова реформа навчання увійде в життя від нового шкільного року. Наступне засідання Великої Фашистівської Ради відбудеться 21. березня.

З польської преси.

„Чи доля українців у Польщі дійсно жалюгідна?"

Таке питання ставить своїм читачам у вступній статті вчорашній львівський „Век Нови", як відгук на політичну аксіому, наведену у варшавській кореспонденції „Діла" з середи про те, що „льояльними громадянами можуть бути тільки вдоволені громадяни".

„Отже перешкодою до української льояльности є їхне невдоволення через положення, яке уважають нестерпним" — міркує „Век Нови" та пише далі:

„Коли читати в українській пресі спис кривд, то зміцнюється переконання що — за вийнятком хіба Совітської України — ніякій меншині не ведеться так зле, як українцям у Польщі. Доля ніякої іншої меншини не є така гірка і тим самим її реакція у виді постійної ірриденти не є більше оправдана, як українська ірридента у Польщі".

Тимчасом такий погляд може — на думку „Веку Нового" — викликати сумніви в неодного сумлінного і критичного українця, якщо він знає дещо про долю польської меншини у Німеччині. Та не тільки поляки в Німеччині важко покривджені. Вийшла недавно книжка п. н. „Мадярська меншина в сукцесійних державах", автором якої є англ. парляментарист Роберт Гувер. Книжка оперта на матеріялах з архіву Ліги Націй. Про положення мадярів у Румунії книжка подає (цитуємо за „Веком Новим"):

„звільнили зі служби майже всіх урядовців мадярської національности. Закон про охорону праці з 1934 р. довів до того, що приватні фірми з мадярським капіталом не відважуються давати працю мадярам. У територіяльній самоуправі мадярську меншину позбавили всіх прав. Аграрна реформа вивласнила мадярів з цілої більшої та середньої власности за відшкодування, що є тільки дрібницею дійсної вартости. Діяльність мадярських товариств спаралізована. Школи в Семигороді румунські, навіть там, де є 100 відсотків мадярів. До вселюдних шкіл уведено підручники, що зневажають почування мадярів. Право посилати до приватних шкіл вимагає індивідуального дозволу влади. Римо-католицька церква обмежена у своїх правах.

А в Югославії? Звільнили всіх службовиків і багатьох виселено за 24 години. Мадярська меншина не може творити політичних угрупувань. Міські ради іменує уряд. У 1929 р. звільнено останнього війта мадяра. Вивласнені земські посілости розділено між сербських военних добровольців. Мадярські банки і підприємства удержавлено, або зліквідовано. Державних мадярських шкіл нема, приватні замкнено в 1920 р."

Отими цитатами з пропаґандивної книжки про положення мадярської меншини в Румунії та Югославії „Век Нови" порівняльною методою хоче доказати, що українцям у Польщі нема чого нарікати.

„Бо, що сказали б у такому разі українці — питає „Век Нови" — якби ми (тобто поляки) за югославянським взірцем сконфіскували церковну землю та віддали її військовим добровольцям? Або удержавили і спольщили „Просвіту" — за румунським взірцем? Або зліквідували ціле українське державне та приватне шкільництво? Або удержавнили всі кооперативи та українські банки? Якщо Варшава „дім неволі", то ніщо не перешкоджувало б їй, щоб поступала так, як це безкарно робить Букарешт або Білгород.

Ми — вкінці так на маргінесі цієї справи — цікаві, які це гримоти та громи мала б українська преса, якби так у Польщі влаштували волошинівські вибори і казали українцям голосувати тайно на один урядовий спис , а явно — проти нього.

Може бути, — кінчить „Век Нови" — українці в Польщі мають несповнені домагання та аспірації. Напевно багато мільйонів поляків має також чимало причин до невдоволення. Але до цих справ треба прикласти властиву мірку, хоч би частинно пристосовану до фактів, що творять дійсність поза межами нашої держави. Право до нельояльности у всякому разі не є висідом польської дійсности".

Погоджуємося з „Веком Новим", що до оцінки всіх справ, також політичних, треба прикладати властиву мірку. І саме тому дивуємося, що той самий „Век Нови", що таку розумну думку висловив, на одну дошку кладе поверх 6 міліонів українців у Польщі та кількадесять тисяч мадярів в Югославії, одною міркою міряє семигородських мадярських кольоністів з автохтонним українським населенням у Польщі. На всякий випадок дивно воно якось читати на сторінках демократичного орґану арґументацію, що, мовляв, українці не мають чого нарікати, бо наприклад... мадярам в Югославії ще гірше діється, або що деякі поляки в Польщі теж не зі всього вдоволені. Це може добра казуїстична діялектика, але кепська політична арґументація.

Та на всякий випадок треба напятнувати „ікацовий" вискок „Веку Нового" з „волошинівськими виборами. Автор статті у „Веку Новім", відігріваючи побрехеньку про „явне й тайне голосування" в часі виборів до карпатоукраїнського сойму зрадив себе, що не читає **української преси, яка принесла офіціяльне спростування цієї брехні. Спростували цю видумку мадярської пропаганди також кореспонденти чужинної преси, що були особистими свідками виборчого акту.** І саме на долю „Веку Нового" припало в тиждень по виборах відгребати призабуту вже клеветливу сплітку і звернутися з претенсіональним запитом до української преси, що вона сказала б, якби Польща улаштувала „волошинівські вибори"? Ця преса попрохала б: говорити правду!

До політичних міркувань на тему причин українського невдоволення — при нагоді ще вернемось.

Технічна підготова до конкляве.

Технічна підготова до конкляве посувається вперед. Кожний кардинал дістане окрему „келію", що складається з трьох скромних кімнат: одну займе кардинал, другу священик, що товаришить кардиналові в характері секретаря, третю послугач. Кардинали зможуть харчуватися в келіях або у спільній їдальні. Новочасні ватиканські інсталяції дадуть кардиналам змогу користати з електричного світла, центрального огрівання і купелей. Келії відділені від себе переважно дерев'яними стінками. Підготовано 250 приміщень для 400 осіб, враховуючи в те кухарів, службу і т. д. Буде створений спеціяльний поштовий уряд при т. зв. шляхетських сходах. Підготовано теж спеціяльну печатку з написом „Конкляве 1939". Цю печатку прикладе маршал конкляве кн. Чіґі на дверях після того як їх замкнуть безпосередньо перед початком виборчого акту.

ЗА ОКЕАНОМ.

РІЧНІ ЗБОРИ ОБЄДНАННЯ.

Українська преса в Америці повідомляє:

У Джерзі Сити відбулися річні збори Обєднання Українських Організацій в Америці, які відкрив ред. О. Ревюк, що як голова Обєднання зложив звіт зі своєї діяльности. У звіті зазначив, що за минулий рік діяльність Обєднання проходила серед дуже напружених відносин, які мали корінь в европейській напруженій ситуації. Далі говорив про працю в Америці, про осяги в мистецтві, у притягуванні молоді до українського організаційного життя і т. п.

Рекордовий секретар Обєднання д-р Л. Мишуга обговорив ідеольоґічну й політичну діяльність Обєднання та фінансову допомогу для Рідного Краю, порушив справу українських видань в англійській мові, а саме історії і географії України, словаря і брошури про Карпатську Україну та здав звіт зі своєї поїздки по Европі як делеґат Обєднання в ціли політичної акції на міжнароднім ґрунті.

Фінансовий секретар Д. Галичин вичислив докладно всі збірки, що вплинули до Обєднання за рік, і подав ті цілі, на які їх вислано. Всіх грошей за рік вплинуло 27.187.35 дол. Усіх розходів за рік було 27.029.08 дол. До краю вислано на ріжні народні цілі, як інваліди, Рідна Школа, політичні вязні, Карпатська Україна, Українська Лічниця, „Просвіта", народні доми, сироти, ріжні українські видавництва і т. п. — 25.599.64 дол. На місцеві українські установи вислано 110.15 дол.

Голова контрольної комісії п. М. Пізнак у своєму звіті сказав, що контрольори переглянули всі рахунки, книжки, посвідки і банкові конта та знайшли все в найкращому порядку.

По звітах відбулась обширна дискусія. Всі звіти принято з одобренням. На внесок д-ра С. Демидчука збори одноголосно ухвалили подя-

ку У. Н. Союзові за фінансування делеґата до краю, а д-рові Л. Мишузі збори одноголосно висловили признання за добре виконану політичну роботу в Европі. Д. Галичин заявив, що павільону на світовій виставі комітет будувати не буде, зате приготовляє обширну українську програму з виступами хорів і танків. Потім д-р Л. Мишуга виголосив реферат на тему: „Як і чим помогти відродженню України?" Цей реферат викликав широку дискусію. П-а О. Гамкало зложила звіт з діяльности молодечого відділу при Обєднанні і подала начеркнену програму праці цього відділу. Слідувала широка дискусія і приняття звіту. Відчитано реферат проф. О. Стеткевича про курси української мови в колюмбійському університеті в Ню Йорку. Проф. Нововірський виголосив подібний реферат про свої курси української мови, які він три роки дає в Ню Йорку. Ст. Шумейко виголосив реферат на тему: „Що уявляє собою наша молодь в Америці?" По рефераті була знову широка дискусія.

Ухвалено низку резолюцій про працю Обєднання в Америці серед української суспільности і серед американців та на міжнароднім ґрунті.

Американські часописи помістили довші згадки про ці збори.

УКРАЇНСЬКИЙ СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

У найбільшій нюйорській концертовій салі „Карнеґі Гол" відбувся 8. І. ц. р. перший того роду симфонічний концерт під орудою американсько-українського композитора Павла Печеніги-Углицького. Симфонічна орхестра складалася з 84 музикантів, а мішаний хор, що співав то сам, то на переміну з орхестрою, з к. 40 співаків і співачок. Серед солістів і солісток виступали: пані Розмері Бранкато; в хорі п. Ст. Сліпоушкін, п. Мих. Дідо і пані Марія Гребенецька; в орхестрі: віольончеліст С. Шмідт. Усі точки програми творили оригінальні або аранжовані композиції Углицького й були виконані під його проводом.

Першою точкою була симфонія П. Печеніги-Углицького, основана на поемі Шевченка „Гайдамаки", п. н. „Україна". Виконання було мистецьке. У дальшій програмі орхестра відограла „Мельодію", „Весілюну пісню" й „Аркан". Згадані три пісні, основані на народніх мотивах були виконані з легкістю й аристократичною стриманістю. Чергові точки були: „Андаите і Скерцо", „Ранок", „Саркастична Серенада", „Інтродукція" і „Вакханалія".

В другій частині виступала орхестра разом з хором. Хор відспівав пісню „Ой, гиля, гиля", далі „Чумак" враз з орхестрою, „Молитва", „Човен", „Зозуля". Пані Розмері Бранкато відспівала з великою співацькою технікою і чистим, хоч може трошки за слабим до цієї орхестри голосом: „Елеґію", „Вмираючий ковак", „Самотність"; „Пісня перекупок".

Концерт закінчено монументальним твором Углицького, кантатою, основаною на поезії Шевченка „Бють пороги", присвяченою 125. роковинам уродження українського Кобзаря. Цей твір, чи не найкращий і наймогутніший з усіх, залишив у слухачів незатерте враження.

Ввесь концерт стояв на високому рівні музичної культури. Публика, якої було дві тисячі, нагороджувала виступи рясними оплесками, а композиторові і дириґентові Печенізі-Углицькому уладила велику овацію.

Частину програми цього великого симфонічного концерту надала нюйорська радіостація В. Й. З.

Тріюмфальні передвиборчі збори в Карпатській Україні.

Від Редакції: *Хоч цей допис з Хусту дещо опізнений, містимо його з уваги на цікавий матеріял, який певно радо прочитають наші Читачі.*

Хуст, 11. лютого 1939.

Час перед відступленням і кілька днів по відступленні частини Карпатської України Мадярщині був непевний. На кордонах вештались ріжні таємничі відділи, по краю гуляли ще прихильники Фенцика і Бродія. Але як тільки рознеслася вістка, що Фенцик не перейшов туди, де залишилася величезна більшість населення, а станув при мадярах, то стало ясно, що він зрадник та не йде з народом і передше лише баламутив нарід. Згодом появилися перші виселенці або втікачі з Ужгороду і Мукачева, або вже дехто був там на перепустку по свої річи і переконався особисто, які там гаразди. Це й заступило всяку найсильнішу аґітацію. І за розмірно дуже короткий час навіть ті найбільші противники всього українського перемінили свої погляди та скріпили ряди свідомого населення. Без ніякої аґітації населення стало державнотворче і готове до жертв для своєї держави та її уряду.

Щойно по розписанні виборів почалися обїздки сіл, але вони вже були радше лише ствердженням істнуючого стану, бо освідомлення прийшло майже самочинно, і нарід свою свідомість виявляв нераз на ріжних маніфестаціях. А на тиждень перед виборами, себто в неділю 5. ц. м., розїхалися всі кандидати в числі 32 та інші політичні діячі, які відбули того дня понад 100 зборів.

Мені пощастило бачити такі збори в **Рахові** й у **Вел. Бичкові**. Промовляли: д-р Гупаловський, д-р І. Долинський, Дм. Климпуш і секр. І. Рогач. Як у Рахові, так і в Бичкові зібралися тисячі народу, який сильно реаґував на всі промови і висловлював радість чи обурення на висказані слова. Бичківці мали того дня ще одно свято, бо приїхав туди єпископ д-р Діонізій Нярадій, який відправив Службу Божу, виголосив проповідь та висвятив на священника одного василіянина, що покінчив студії в Римі. Бичківці заявили, що у них мусить бути 12. ц. м. білий прапор на знак, що 100% голосів упаде за лістою УНО. Вже смеркалося, як скінчилися величаві збори і через верхи пснісся гомін гимну „Ще не вмерла". Нарід помалу розходився до дому, а й наше авто також не мало охоти рушити з місця. Молодші по зборах сходилися на чайний вечір, який скінчився гарним моральним та матеріяльним успіхом у користь Карпатської Січи.

Покидаємо Вел. Бичків і згадуємо його духових провідників: довголітнього голову „Просвіти" М. Марущака, братів Йосипчуків, дир. Волощука, інсп. Петрецького, дир. „Нової Сцени" Шереґія, Коперльосів та ін.

Вел. Бичкову присвятимо ще окрему увагу.

Серед балачок і роздумувань ми не завважили, коли проїхали Солотвину з її копальнями соли, Тересву і Тячів та опинилися в нашому головному місті Хусті.

•

По недільних зборах у містах і селах цілої Карпатської України, на яких виступали всі кандидати на послів до будучого сойму, настала дводенна перерва. Перший, що почав дальші обїздки округи, був д-р Степан Росоха, що його знає не лише Карпатська Україна, але й Гал. Земля і Волинь, куди заїздив як студент на вакаційні прогульки. Походить з багатої селянської родини гірського села Драгова, кінчив українську ґімназію в Берегові за знаного педагога директора Алиськевича і професорів Василя Пачовського, Омеляна Бачинського, Корнила Заклинського та бл. п. Володимира Пилятинського з Тулови біля Снятина, який мав на нього найбільший вплив. Від 1924. р., вже як ученик II. ґімназійної кляси, зачинає дописувати до тодішніх молодих дитячих видавництв, у часі вакацій орґанізує та освідомлює сільську молодь, закладає спортові й театральні гуртки, а у вищих клясах ходить пішком і по дальших селах, закладає читальні „Просвіти" та уладжує популярні виклади. По скінченні ґімназії студіює фільософію у чеському і право в українському університеті у Празі, де осягає ступінь доктора. По приході до Праги перебирає провід у „Союзі підкарпатських українських студентів" по відході нинішнього директора „Нової Сцени" А. Шереґія та інж. А. Гелетки, довго бореться за зміну статуту Союзу (за офіційне признання слова „українці"), є одним з ініціяторів і першим головою „Просвіти" у Празі, видає часопис „Пробоєм" у Празі, а нині є видавцем і редактором часопису Організації Національної Оборони в Хусті „Наступ". Все є гарячим і безкомпромісовим носієм української національної думки, деколи аж до пересборщування, відкидаючи напр. співпрацю зі всіми навіть д. щирими українцями, в яких є крихітка якоїсь клясової закраски, що іноді утруднювало консолідацію всіх українських сил. Але вкінці, як ідейний український працівник, по набутому життєвому досвіді стає в один ряд до спільної праці зі всіми, що покинули давню клясову закраску та працюють для спільної ідеї Українського Національного Обєднання. Він один з небагатьох у Карпатській Україні, що ще як студент придбав собі значну книгозбірню наукових і популярних книжок, з яких користають його товариші студенти, учителі і селяни. Нині він є референтом народньої освіти в міністерстві культу та кандидатом на посла до першого Сойму Карпатської України.

•

Користаю з мого майже 10-літнього знайомства з д-ром Росохою і сідаю до авта, щоб познайомитися з настроями його виборців, з яких і так у більшості сіл багато знаю особисто, а кого не знаю, то показується, що багато мене знають. Тому то й ця поїздка робить велику приємність.

У середу 8. лютого малий „Вальтер юніор" (20 кінських сил) по 7. год. рано несе нас зі скорістю 70 км. на годину під село Криву, що розложилось у гірського підніжжа за рікою Тисою. За лічницею, що прийшла сюди з Берегова, сідаємо на човен і як новітні козаки перепливаємо глибоку і широку Тису та виходимо під гору до села, де вже чекає маса народу. Промовляє д-р Росоха, якого із захопленням слухають та обіцяють білий прапор на неділю, хоч у їхньому селі живе бувший парляментарний посол чеських нар. соціялістів, відтак аграрників, колишній делеґат хустської Ради до Станиславова, що ще 30. жовтня м. р. на заклик Фенцика зявився в Ужгороді, щоб помагати розбивати українську маніфестацію. Нині цей пан (Кирило Прокоп) без ніякого впливу і село певне перемоги.

Вертаємось назад до авта, де чекає нас наш шофер Михайло Цеґ, що добре держить керму в руках і місцями на негладкій дорозі скаче мов заяць. Скоро проїзджаємо через Хуст до **Велятина і Сальдобоша**, де вже чекають нас сотки людей і д-р Росоха з ще більшим успіхом виїзджає до пів мадярського села Велятина. Тут ніхто нічого не знає і приходиться хвилину почекати, заки зібралося понад 100 осіб. По короткій промові виявляється, що частина мадярів піде з нами.

За тим ідуть збори у **Вонігові і Теребль**, в якій на знак дзвоном і трубкою за чверть години збирається понад 1.000 людей пішки, на возах, в з віддалених верхів і ярут на конях. При сумерку виїзджаємо з села і в **Дулові** відбуваємо збори на подвірю, де бесідника на підвищенні освічує рефлектор нашого „Вальтера". Всюди нарід кричить: Присягаємо на своє, Слава Карпатській Україні! Геть зі зрадниками й фальшивими зайдами! І т. п.

Вже пізним вечором, бо по 19. год., відбуваємо того дня останні збори в **колишній твердині: Фенцика.** Велика шкільна саля битком набита і зібрані витають нас грімким „Слава Україні!". Д-р Росоха з питомим собі дотепом відчіпає всяких приявних фенциківців, що відпекуються тепер свого колишнього вожда та прирікають вірність Карп. Україні. І тут висловлюють надію на білий прапор.

Кінчимо і відїзджаємо до недалекого Драгова, до гостинного дому д-ра Росохи та дир. горож. школи і знаного поета Ришка на нічліг. Горло у д-ра Росохи основно висохло, тож він по вечері йде ще весело на свадьбу (весілля), де його до пізної ночі розмочує, а в 7. год. встає і їде на дальші села.

В **Кричові** виходять напроти нього зібрані з прапорами та з тріюмфом впроваджують до села. І в дальших селах щиро його витають, а вже найбільше признання дістається йому в його рідному селі Драгові.

Третього дня обіздждаємо бувші найбільш москвофільські села та кінчимо в **Ізі**, від якої всі відстрашували та не радили йти туди в січовому одністрою, ще й до того вечором. Але й тут нарід іде поволи за голосом серця, бо тепер між ним баламутів чимраз менше.

Яр. Олексенко.

Японці заняли Нантав.

З Гонкову повідомляють урядово, що японці обсадили Нантав, віддалене на 3 милі від британійської кольонії Ковлюн.

ПАЦИФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ.

ПЕКІН. Маршал Ву-Пей-Фу виїздить при кінці лютого з Пекіну до Кайфенгу, щоб стануги у проводі т. зв. пацифікаційної комісії. Маршал Ву-Пей-Фу знову видав відозву, що закликає до перемиря. Дуже багато генералів армії Чан-Кай-Шека зголосило свою підтримку для маршала Ву-Пей-Фу.

ПЯТНАЦЯТЬ БОЇВ ЗА ЧОТИРИ ДНІ.

ТОКІО. Японське військо звело з китайськими партизанами в провінції Гопеї між залізничними шляхами Пекін—Ганкав і Тієнтсін—Пукав 15 боїв за 4 дні від 11-го до 15-го ц. м. Китайці втратили 536 вбитих, 31 полонених і 77 ручних скорострілів

—о—

В національній Еспанії є тепер лиш 20.000 італійських вояків та 40 летунів.

ЕСПАНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АРМІЯ НЕ РОБИТЬ НІЯКОЇ ПІДГОТОВИ НА ФРАНЦУСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

У Парижі відбулися збори парламентаристів з урядової більшости. Трьох послів, які вернулися з нац. Еспанії (радикал, один з респ. федерації та один зі суспільної партії) зложили звіт, з якого виходить, що нац. війська не переводять у Піринеях ніяких військових праць, офензивних ні навіть дефензивних. Три головні летунські майдани у північній Еспанії є порожні.

Італійські війська зменшилися з 50.000 на 20.000, з кількох соток німецьких летунів залишилося лиш 40. Німці первісно намагалися обняти провід, але вже давно зрезиґнували з того. Італійсько-німецькі впливи на фаланґістів не існують.

НЕПРИХИЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ ЗЛ. ДЕРЖАВ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ.

Аргентинський уряд звернувся до північноамериканського з проханням, вияснити йому становище у справі визнання еспанського нац. уряду. Як кажуть, Вашингтон відповів, що свого становища не змінить, доки нац. уряд не володіє цілою Еспанією та доки не виповнить загальних умовин визнання.

ЕСТОНІЯ ВИЗНАЛА НАЦ. ЕСПАНІЮ.

Естонський уряд рішив увійти в дипльоматичні взаємини з нац. Еспанією. В цьогорічному бюджеті передбачено кредити на основання дипл. представництва в Бурґосі.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ СПОКІЙНО.

Комунікати, що їх оголосили через радіо команди обох еспанських армій, стверджують, що на фронтах не було нічого нового. З Мадриду повідомляють лише, що підчас бомбардування цього міста згинуло 5 осіб, ранено 23.

ОБСТРІЛЮЮТЬ МАДРИД.

Почавши від вечора в середу артилєрія ген. Франка обстрілює Мадрид т. зв. допкульними коғами. Що пів години паде на місто стрільно важкого калібру тримаючи в напрузі оборонців і цивільну людність. Стрільна падуть переважно здовж великої артерії „Кальо Алькаля", що перетинає ціле місто і в південній дільниці.

ҐЕН. ФРАНКО КАСУЄ КАТАЛЬОНСЬКУ АВТОНОМІЮ.

Як повідомляють з Бурґосу ґен. Франко заборонив уживати катальонської мови як другої урядової мови в Катальонії. Ця заборона напевно не буде одним листком більше у лавровім вінку переможного ґенерала.

„ПЕРЕМОГИ НЕ ПРОДАЮТЬ".

РИМ. „Джіорнале д'Італія", обговорюючи розвиток відносин між національною Еспанією з одної, а Францією та Англією з другої, пише, що Італія зі спокоєм приглядається перегонам що розпочались між Парижем та Льондоном, у справі навязання приязни з національною Еспанією. Звертаючи з черги увагу на деякі голоси англійської преси, що відносяться до фінансових умовин, з якими було би звязане визнання уряду ґен. Франка Францією та Англією, „Джіорнале д'Італія" пише, що такі умовини є найтяжчою обидою, яку можна нанести еспанському національному таборові. Перемоги не продають — стверджує „Джіорнале д'Італія". Еспанія є багата, роботяща і може бути відбудована без помочі закордонних капіталів. Ті самі суґестії про інтервенцію французько-англійського капіталу висували у відношенні до фашистівської Італії безпосередньо по абісинській війні. Італія відкинула ці суґестії, а проте розвиток кольонізаційної акції в Абісинії поступає без закордонної допомоги. Французькі та англійські заходи в національній Еспанії не викликують затрівоження ні в Італії ні в Німеччині.

КЛУБИ ДИМУ З КОМИНА АМБАСАДИ.

Репортери паризької преси, які обсервували дім еспанської амбасади, запримітили під кінець конференції мін. дель Вайо з през. Азанею клуби диму, що виходили з коминів амбасади. Це дало привід до поголосок, що червона амбасада почала вже палити ріжні документи підготовляючись на випадок, як доведеться покидати будинок амбасади. А це стане неминуче, як Франція визнає уряд ґен. Франка.

Ще в справі домашніх помічниць.

Вже в кількох числах „Діла" порушено важну для нас справу домашніх помічниць (називаних до недавна служницями). Справа опіки над ними дуже болюча, вимагає багато праці і розумного й тактовного підходу. Адже-ж іде про великі маси нашого жіноцтва — домашніх помічниць, яких у самому Львові начисляють 12—15 тисяч. Тож, як провідниця Т-ва українських гр.-кат. робітниць „Будучність" у Львові, хотіла б я сказати в цій справі декілька слів, тим більше що недавно одна з авторок статті (О. М.) у „Ділі", не зовсім добре поінформована, висловила погляд що розривкова діяльність Т-ва відбивається на працелатности домашніх помічниць. Тимчасом Т-во „Будучність", згідно із своїм статутом, веде широку організаційну працю серед домашніх робітниць дбаючи, щоб вони під оглядом релігійно-морально-національних почувань знаходили відповідний провід, а не попадали в чужі непокликані руки. Запорукою такої відповідної й авторитетної опіки є в Т-ві особа Преосвященного Кир Никити, що є куратором товариства та наглядає над працею в Т-ві.

Справа представляється дещо інакше, як це було подано в „Ділі" у статті „Чи служниці повинні більше бавитись чи вчитись"? (ч. 30. ц. р.). Великий натиск кладе Управа Т-ва на освітньофаховий вишкіл домашніх робітниць; доказом цього є хочби постійні реферати з тієї ділянки у всіх філіях. Широко зорганізовано свого часу курси гігієни і раціоналізації праці, а недавно спеціяльний курс куховарства під фаховим проводом. І коли не все йшло як слід на тих курсах, так **виключно з причини відношення наших працедавців.** Річ майже дивоглядна, що до заклику посилати на такі курси дівчата — наші пані поставилися у більшості негативно. Досить сказати, що ледви 20 відсотків учасниць курсів приходило від українських хлібодавців, решта була від чужих. Одні наші пані заявляли просто, що на те нема часу, інші побоювалися, що підучившися практично, дівчата перейдуть куди інде і т. д. **Взагалі відношення**

наших пань з суспільного погляду зовсім незрозуміле. Про те кілько корисного приносили такі курси, можна б навести факт, що саме чужі пані пильнували того, щоб їх помічниці ходили на виклади, а деякі приходили спеціяльно за те дякувати...

Справа відношення до домашніх помічниць у нас взагалі вимагає багатьох змін і передовсім нового психічного наставлення. Доки не зрозуміємо, що робітниці є не лиш робоче тягло, а й члени громадянства, які вимагають лиш відповідного проводу і виховання, дaремні будуть у нас усі слова про „здобування" міст. Признаємо, що ця проблема часом дразлива, але це випливає з різниці інтелектуального розвитку між інтеліґенцією і масою, що приходить з села ще в зовсім „сирому" стані. Наші дівчата, прийшовши до міста, справді вміють ще зовсім небагато, але, ствердивши цей факт, треба застановитись теж над способами, як тому зарадити. Сільську недосвідчену дівчину треба таки підівчити, тому теж справа немаловажна, щоб вона належала до своєї станової орґанізації, де під проводом свого отця провідника й опікуна проведе 2—3 години тижнево на сходинах, де навчиться багато практичного, замість волочитися в неділі та свята по вулицях і парках.

Візьмім під увагу ще один факт: у Т-ві на 600 робітниць працює ледви 16 пань, тоді, коли їх треба найменше 50! Поля до праці багато, виділ шукає тих пань — і не знаходить! Одні гадають, що для служниць працювати не варто, іншим... соромно працювати в такому Т-ві, як „Будучність" ну і потому дивуємося, читаючи по газетах, звідки щороку беруться сотні тих, що покидають свій обряд... Тимчасом погляньмо хочаб на наших найближчих сусідів: там усе навпаки — пані з найвищої аристократії чомусь не „соромляться" працювати для низів.

Незабаром відкриває Т-во новий господарський курс. Будемо могти знов наглядно переконатися про дійсний стан відношення наших працедавців до такої важної справи. Цим разом буду вести докладну статистику, яку подам до преси. Та не в цьому річ. Ще раз повторяю сказане про брак людей до праці і при цьому будь-які заміти на адресу Т-ва не мають основи. Т-во жде не критики, а співпраці і Виділ Т-ва був би справді втішений, колиб нпр. шановна Авторка з „Діла" захотіла колись навідатись на засідання Т-ва, де дійшлаб до переконання, що не є так зле як вона гадає, але водночас і не є так добре щоб можна скласти руки. Цей заклик відноситься не лиш до п-і О. М., а до всіх охочих, що знайдуть вдячне поле для громадянської праці, одної з найважніших.

Олена Гординська.

Злучені Держави Америки будують воєнні кораблі для СССР?

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ АДМІРАЛ ЇДЕ ДО АМЕРИКИ.

„Німецьке Інформаційне Бюро" повідомляє з Москви: Заступник наркома маринарки адм Ісаков виїде у найближчих днях зі 7-ма інжинірами до Америки, мабуть у справі будови панцирних кружляків для СССР в Америці.

ДИМІСІЯ ЗАСТУПНИКА ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ СКАРБУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Заступник американського секретаря скарбу Тейльор зложив димісію, мотивуючи її у письмі до президента тим, що Америка у закордонній політиці лучиться з демократичними державами і неприхильно ставиться до тотальних. Президент приняв димісію.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОМИСЛ ПРАЦЮЄ ДЛЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ЛЕТУНСТВА.

Як подає „Об'єднана Преса", Франція замовила в Америці крім 515-ох літаків ще 400 припасних моторів та чимало вимінних частей, разом вартости 11,000.000 долярів. Американський летунський промисл ще ніколи в мирний час не дістав був такого великого замовлення.

—o—

Христя Кранц підбиває ФІС.

Сляльом жінок.

Закопане 15. II 1939

Сляльом жінок відбувся на тім самім узбіччі, що сляльом мужчин, значить на Калятівках. Довжина траси була на 600 м. при ріжниці 185 м. На трасі уставлено 28 воріт. До погоди мали жінки більше щастя, як мужчини. Через цілий час світило сонце та легонечкий вітрець зовсім не перешкоджував змагункам. Трасу проїхали змагунки двічі.

Перше місце припало найкращій лещетарці світу німкині Кранц, сестрі славного лещетаря. Слід відмітити, що від чотирьох літ ніхто її не переміг. Сміло можна сказати, що вона є клясою для самої себе. Друге місце зайняла швайцарка Шад, яка в зїзді була щойно пята. Несподіванкою було теж третє місце Нільзон (Швеція), яку по тринацятому місці у зїздовім бігу вважали перерекламованою. Щойно четверте місце заняла німкиня Реш, яка у зїзді була друга. Отже, як бачимо, німцям не пощастило у сляльомі, як у зїздовім бігу. Гармонію, яка панувала у зїздовім бігу закаламутила швайцарка і шведка.

Також і в альпейській комбінації тої гармонії нема. Перше місце має одинока фаворитка Кранц. Нільзон, друга у сляльомі не зуміла заповнити тої прірви, що повстала внаслідок тринацятого місця в зїзді.

Досі Кранц держить рекорд щодо скількости перших місць. Вона є потріиним мистцем світа на 1939 р. (Зїзд, сляльом, альпейська комбінація). Її рекорду на тих змаганнях не побе ніхто. Деякі вигляди дорівняти їй мав німець Лянчнер — мистець світа в зїздовім бігу, одначе програна у сляльомі станула цьому на перешкоді.

ПЛОСКИЙ БІГ НА 18 КМ.

Плоский біг на 18 км. відбувся на Губалівці. Рівночасно стартували теж змагуни до норвежської комбінації. Погода дуже гарна, сніг дуже добрий. По програній норвежців у гінцях всі знали, що властиво за перше місце будуть змагатися фінляндці зі шведами. „Фаворитами" очевидно були фінляндці, мистці світа в гінцях 4×10 км. Чейже крім Карпінена героя гінців 4×10 км. бігли самі „тузи". Тихим фаворитом шведів був Палієн, бо по Далькістові, який недавно хорів, чогось надзвичайного годі було сподіватися. Перший на мету впадає фін Олькінуова, який вийшов зі старту пятий. В малих відступах за ним переділювані кількома чужими змагунами приходили на мету фінляндці й вони мали найкращі часи. Заносилося на повне обсадження бодай сімох перших місць фінляндцями, бо пятьох мало кращі часи від шведів і на трасі ще були змагуни тої міри, що Карпінен, Курікалля. Меґафони голосили з півметку, що феноменально минає змагунів Карпінен, якого типували на першуна. На мету впадає Курікалля з найкращим часом дня. Небаром приходить на мету Палієн (швед), який має другий час. Відтак довгий шнурок змагунів і за ним на мету приходить Карпінен, одначе його час гірший від першого. Він мав справді пеха. Не зважаючи на перемоги над „великими" змагунами на ріжних змаганнях, він ще ніколи не здобув титулу мистця світа.

Як бачимо, геґемонія скандинавців вдержана (до 12-го місця) і величезна перевага фінляндців між скандинавцями. За ними зайняли незлі місця італійці, німці і т. д. Перший з поляків Матушни прийшов щойно на 36. місці.

Со—ко.

Кабінетна кріза в Бельгії проволікується.

Католики відмовляються від участи у двопартійнім уряді.

В ночі з четверга на пятницю Пірльо заявив представникам преси, що його місія стрічає нові труднощі: католики не хотять взяти участи в уряді, до якого увійшли б представники лише двох партій. З огляду на те Пірльо мабуть мусітиме зложити місію, яку поручив йому король. Деякі католики були б готові приняти теки, але хотять порозумітися перед тим з кандидатами лібералів. Як католицька партія не дозволить своїм членам приняти пропоновaних тек, Пірльо не пробуватиме утворити уряд.

—o—

НІМЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ ПОЛУЧИТЬСЯ З „ОХОРОННИМИ ЧАСТИНАМИ".

Як подає орган націонал-соціялістичних правників „Німецьке Право", провідник „охоронних відділів" (СС) та поліції Гімлер хоче об'єднати ці дві організації в один „корпус державної охорони". Старшини і службовики поліції переходили б вишкіл в „охоронних відділах".

НА ОБОРОНУ ІРЛЯНДІЇ.

Ірляндський парлямент затвердив 62-ма голосами проти 39-ох кредити на національну оборону. Проти кредитів голосували лейбористи і Кострейв.

Пастирський лист і розпорядок ЙЕ. Митрополита Кир Андрея

З ПРИВОДУ СМЕРТИ СВЯТОГО ОТЦЯ.

Й. Е. Митрополит Шептицький видав з датою 12-го ц. м. Пастирський Лист з приводу смерти папи Пія XI.

Пастирський Лист — дуже обширний, бо займає 7 сторінок друку формату 8-ки. У Пастирському Листі подано широкий огляд діяльности і заслуг покійного папи, зокрема його заслуги для справи зєдинення Церков. Широко насвітлена справа лятеранських пактів і Католицької Акції.

Наприкінці Пастирського Листа є розпорядок Митрополита, що його наводимо цілістю (повний текст Пастирського Листа вийшов в „АЕпархіяльних Відомостях" та окремою відбиткою):

„Поручаючи молитвам Вірних праведну душу Покійного Римського Архиерея, повторюю розпорядок з 10. лютого, що в кожній церкві, в матірніх і дочерних, усі душпастирі відправлять торжественне Богослуження з Панахидою за покійного Вселенського Архиерея Пія XI.

До того розпорядку додаю:

1) В день отримання цього письма оо. парохи розпорядять, щоб у всі дзвони дзвонили щонайменше три рази вдень три дні найменше по чверть години за кожним разом.

2) В неділю перед або по дні, в якому відправиться торжественні заупокійні Богослуження, душпастирі з проповідальниці відчитають це письмо, поясиюючи Вірним його зміст.

3) Аж до вибору нового Папи всі священики при всіх Богослуженнях будуть додавати до Єктеній візвання за призвання помочі Святого Духа в намірении, щоб Бог благословив зібрання Кардиналів, т. зв. конклав, який зачинається між 26. ц. м. і 1. сл. м. Предмет такий важний, що всі християни, особливо монахи, монахині та всі члени братств і католицьких інституцій, повинні на те намірення приступити до св. Причастя і день-у-день лучитися з наміром священників, що відправляють Служби за поміч Святого Духа.

4) Аж до вибору нового Папи священники будуть опускати в Єктеніях молитви за Папу, заступаючи їх молитвою за Кардинальську Колегію. Нпр. при Мирній Єктенії будуть священники говорити замість молитви за Папу „О святійшій Колегії Кардиналов, собранних для ізбранія Вселенскаго Архієрея". Те саме при Сугубій Єктенії, пропускаючи слова „о державі, побіді..." аж до кінця. Те саме при Великому Вході і після освячення Дарів: „Помяни, Господи, Святішу Колеґію Кардиналов, собранних для ізбранія Вселенскаго Архієрея, їхже даруй..."

5) У неділю після вибору Папи в усіх церквах священники по торжественній Службі Божій відспівають пісню благодарственну „Тебе, Бога, хвалим", проголосять народові вислід вибору та від тієї хвилини зачнуть споминати імя нового Римського Архиерея так, як це встановлено у нашій церковній практиці."

„Маслосоюз" не дає їм спати.

Кілька днів тому познайомили ми наших читачів з двома статтями „Слова Народового", що їх темою був „Маслосоюз". У тім самім щоденнику з дати 16. лютого ц. р. появилась чергова стаття п. н.: „Міська Звйонзкова Молочарня зірвала з „Маслосоюзом'

На вступі автор з вдоволенням ствержує, що обі попередні статті найшли „належний відтук" у польської суспільности, яка зі своєї сторони так підтримує польські молочарські станиці, що вже видно деяку поправу. Тому „Міська Звйонзкова Млечарня" рішилася зірвати шкідливий для неї і для польськости контакт з „Маслосоюзом"."

Але всеж — на думку автора — небезпека ще не минула, бо:

„Безперечно, „Маслосоюз", який має новітнє уладження та який працює багато дешевше від Міської Молочарні, схоче при помочі спекуляції цінами (!?) тут, на ринку продажі, і при помочі вищих цін виплачуваних своїм членам-доставцям на селі, підтяти польську молочарську кооперацію. І не мусить навіть дуже трудитися, бо ми маємо тільки 10 польських збірень, з котрих тільки 2 сяк-так держаться (а може їх бути 100 в однім тільки львівськім повіті). А в нинішніх умовинах господарська ліквідація — це політична і національна ліквідація. До такої ліквідації не вільно нам допустити за ніяку ціну."

Покликуючися на наведені в попередніх двох статтях докази, автор твердить, що є реальні підстави до того, щоб „не тільки не підчинюватися „Маслосоюзові", але допровадити до зовсім протилежної ситуації".

„Не вважаючи на занедбання" — читаємо дальше — „що їх символом є зліквідований молочарський відділ Міського Апровізаційного Закладу", маємо великі можливости, які треба вміло і доцільно використати. Міська Звйонзкова Молочарня мусить виплачувати своїм доставцям такі самі ціни, які платить „Маслосоюз" своїм, щоби польський селянин не носив молока до рускої молочарні — головно по селах, де польський елемент і чисельно і господарсько слабший і щоб польські дідичі, яких вже небагато, не находили одинокого рятунку у жидів-пахтярів".

На питання, чи Міська Молочарня здібна до цього, дістаємо відповідь:

„Її дирекція твердить, що аж тоді вповні виконає цю задачу, як перенесеться до нового будинку, що його почнуть будувати коштом одного міліона золотих з весною ц. р. і якщо польські консументи міста Львова не відмовлять їй піддержки. Будову скінчать — в найкращому випадку — за півтора року. Польське громадянство повинно в цім часі бути дуже чуйне".

Дальше непокоїть автора статті справа продажних цін:

„Треба виелімінувати" політику шантажування цінами". Є якісь комісії до реґулювання узасаднених з господарського боку цін артикулів першої потреби, хай вони цією справою поцікавляться. Інтервенція ця тимбільше потрібна, що „Маслосоюз" 5. X. 1938 р. заповів, що не буде рахуватися з дорученням арбітражної комісії при Львівській Хліборобській Палаті у спразі цін, хіба дістане до виключної експльоатації деякі дільниці польського Львова, якщо деякі

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

Про наші праматері.

(З моїх споминів).

До великих недостач у нашому письменстві належить занедбана тема про наші матері і праматері з часів нашого національного відродження.

До наших духовних і світських родин приходили праматері і матері не тільки з української нації, а також з польської, вірменської, німецької, мадярської, чеської, подекуди й жидівської, та вони звичайно асимілювалися в наших родинах і ставали добрими українками і матірями та працювали з пожертвою для виховання добрих синів і доньок української народности.

Вони бачили тяжке життя і недолю нашого народу та співчували з тим народом, як також відчували життя-буття свого покоління і тому не зазнавали ні великих вигід, ні достатків життя, а вдоволялися, чим могли і працею своїх рук старалися придбати якнайбільше добра для своїх дітей. Хто з нас не памятає доброї бабці і неструдженої мамуні, що приладжували перші несподівані дарунки для дітей від святого Миколая! Що відкладали тяжко заощаджені гроші і потайки давали їх унукам і дітям, щоб собі докупили, що їм буде треба; не відіймали собі, а давали нам на одяги, книжки, театр, виїзд на лікування і побут на ферії. Вони жили і почувалися щасливі, як добре ділось їх унукам і дітям.

В цьому ми виростали і кріпшали в добрі, тому за це належиться вдячний спомин нашим добродійкам, українським матронам.

Моя бабка по батькові **Марія Левицька** була з роду полька, з дому Оничів. До своїх дітей говорила з привички по польськи, а до мене і до всіх унуків говорила вже по українськи та тішилася з того, що ми говоримо по українськи і нераз казала до мого батька: Видиш, вони вже перейшли на своє і говорять по руськи!

Коли я відкрив був адвокатську канцелярію у Львові в 1890. р., то моя бабка вже не говорила до мене „ти", а казала „пан меценас". На заввагу мого батька, чому бабка так до мене говорить, як до свого внука, вона відповіла: Ти не розумієш, сину, того, що для нашої родини — це честь мати між нами меценаса і тому треба його шанувати!.. І пошанувала мене бабка, бо зі своїх невеличких грошей дала мені значну квоту на уладження адвокатської канцелярії, так, аби ніхто не знав...

А її донька, рідна сестра мого батька Теофіля, була віддана перший раз за **Михайла Шашкевича,** сина о. Григорія Шашкевича, що був секретарем у Намісництві у Львові і відтак старостою в Кольбушовій (як русин на Мазурах). Вона віддалася пізніше другий раз (по смерти Михайла Шашкевича) за **Коваліковського,** поляка, що був комісарем староства в Перемишлі та далі авансував аж на воєводу у Кракові.

Моя матірна бабка **Юлія Козоровська** була з українського роду **Целевичів** та визначувалася говірливістю і товариським током, як також уміла „політично" розвязувати товариські непорозуміння і суперечки. Мої родичі оповідали мені, що на празнику в Тисьмениці у дідів зійшлися були три конкуренти до доньки господарів дому: один ґімназійний професор, один семинарист, що скінчив ґенеральну духовну семинарію у Відні й один семинарист, що скінчив духовну семинарію у Львові. В тих давніх часах цивільні кандидати до подружжя стояли позаду; на першому місці були духовні (питомці) і тому в даному випадку найпевніший вигляд на руку доньки господарів дому мав питомець ґенеральної духовної семинарії. Він вже аранжував танцями і не допустив до того, щоб цивільний фрачок узяв панночку до танцю, так, що той професор зараз усунувся на бік. Та як це побачив питомець львівської духовної семинарії, то зачав добровільно відтягатися від забави і врешті хотів прощатися з панею дому. Але вона його відїзду не прийняла до відома і просила, щоб він ще лишився у них на забаві. Він не міг їй цього відмовити і вичікував, що з того вийде. По хвилині він зачув, як пані дому пішла на другий бік хати, до служби, і приказала, щоб бричка отця з Гостова не виїздила, а щоб негайно виїхала бричка отця з Рожнова. Незабаром заїхали перед ґанок високі коні з найтечанкою і як задудніло, вибіг до дверей від ґанку питомець ґенеральної духовної семинарії і запитався пані дому: Чиї коні тепер виїхали до відїзду? А вона йому відповіла спокійно: Ваші!.. Наче громом поражений питомець ґенеральної ду-

сільські райони будуть доставляти молоко виключно до збірень „Маслосоюзу". (Хто в таку інформацію повірить?! — прим. Ред.). Українці мусять дізнатися, що польська уступчивість сягає дуже далеко, коли виходять з такими домаганнями. Нічого дивного, та ж були голоси, щоб допустити „Маслосоюз" як спільника Міської Молочарні".

„Треба повірити, — пише автор дальше, — „чи Міська Молочарня дійсно не може вже тепер працювати економічніше і таким робом дорівняти „Маслосоюзові" у виплатах. Якщо покажеться, що ні, або якщо покажеться, що „Маслосоюз" веде нечесну конкуренцію, треба найти відповідні фонди, щоб це передержати. Повинні про це подумати передусім спільники Міської Молочарні. Це торкається головно Міської Управи та Державного Рільного Банку, який є в тім теж фінансово заанґажований. Трапляється нагода боронити слушні польські права у Львові і не треба виїжджати з меморіялами і посольськими промовами до Варшави".

Автор вірить, що Міська Молочарня найде і в будучому підтримку у польському громадянстві, але тільки тоді, коли вона буде сповнювати ту задачу, що її „накладає на неї польська рація стану у Львові".

„Суспільність зареагувала" — кінчить автор статтю — „чекаємо на реакцію відповідальних чинників".

Як бачимо, то з цілої статті, в якій повно інсинуацій та неправди, найважніше **це останнє!**

*

Одночасно краківський „І. К. Ц." з тої самої дати містить статтю п. н.: „Маслосоюз" на Заользю". По довшім вступі, в якому представлено трудне положення купецтва Заользя по його приєднанні до Польщі внаслідок змінених обставин та брак зацікавлення цим купецтвом польськими гуртівниками, находимо такий уступ:

„Зрозуміла це „відома" хліборобська кооператива зовсім не так дуже близька територіяльно до Заользя, щоб достава товару тяговими возами, які тут увихаються з її фірмою, не робила їм труду. Це „Маслосоюз"."

„Питаємо з правдивим обуренням: чи це не стид?"

„Чи це не стид для польського господарського змислу, що дозволяє забрати собі з під носа добрий терен для побільшення економічної експансії на свіжо приєднаних землях? А вже для життєвих народніх інтересів — це засаднича помилка, що повинна отворити очі тим, яким ті справи не повинні бути байдужі".

Читаючи те все — з дива не можна вийти, як можуть редактори названих часописів ставити справи у таку площину. Виринає питання, чи конституційні закони дозволяють орґанізації польських громадян, зокрема кооперативним підприємствам свобідно і чесно вести торгівлю на терені цілої держави?!

ховної семинарії скрутився до відїзду і вже до цього дому не показався... Ось так викурювали небажаних гостей...

Та ще памятаю дещо про мою матірну прабабку **Анну Козоровську**, жінку прадіда Василя Козоровського, бурмистра в Калуші, з оповідання моїх родичів. Вона носилася по міщанськи і голову завязувала широким завоем великої хустки. Мала бути строга для свого чоловіка і не зважала на те, що він був бурмистром міста Калуша та картала його, як спізнився до обіду. А як він оправдувався, що довше протягнулася „консоляція" в маґістраті, то вона казала йому ходити рівно по одній дошці підлоги, щоб показати, що він не хитається, а йде рівним ходом, як чоловік тверезий, — значить: дбала про свого подруга, щоб не запивався. І той атавізм перейшов пізніше на молодші жінки з того роду...

І по моїй подрузі Ользі з Огоновських: бабка **Катерина з Шараневичів Огоновська**, мати професора о. д-ра Омеляна Огоновського — з Чагрова, і **Мелкція з Онишкевичів Медвецька** — з Чесник, мати Фалини з Медвецьких Огоновської, виховали великі покоління Огоновських і Медвецьких — на малих парохіях...

А моя незабутня сердечна мати: **Костуня з Козоровських Левицька**, що направду жила для дітей і в тяжкій праці передчасно померла, бо так собі випросила у Бога, щоб померла перед своїм подругом і не лишилась на ласці дітей, — хоч ними жила і тішилась. Кілько у нас дома було хлопців і дівчат та ще досі живе нас пятеро... І те все кормило добре серце матері...

31. I. 1939.

З церковних справ у Карпатській Україні.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ ЗАКАРПАТСЬКІ ОО. ВАСИЛІЯНИ.

З утратою Ужгороду великі шкоди понесли оо. Василіяни, що мали там свій великий монастир і в ньому великий інтернат та друкарню. Та нема зла, щоб не вийшло на добро. ОО. Василіяни втратили один монастир та інтернат в Ужгороді, зате дістали тепер можливість працювати у трьох місцевостях і то на Мармарощині, де тої праці найбільше треба. Ще в грудні м. р. перенесли оо. Василіяни свою ґімназію з Ужгороду до Великого Бичкова, де перебуває 9 черців-священників і клирики. Там на бажання Преосв. Діонісія вони перебрали ведення парохії та отворили інтернат. У ґімназії є вже 300 учнів. Василіяни перебрали теж монастир у Бороняві коло Хусту, де досі перебували останні два незреформовані ще василіянські черці. Крім цього Василіяни перебрали інтернат „Алумней" у Хусті, що його досі вів справді зразково у релігійно-національному дусі знаний церковний і громадський діяч о. Д. Попович. Той інтернат — духовна семінарія переходить тепер до Оломовца. Усіх василіянських домів у Карпатській Україні є тепер 6.

ЗАКАРПАТСЬКІ СС. ВАСИЛІЯНКИ.

Сестри Василіянки перенеслися з Ужгороду до свого монастиря в Хусті. При помочі Преосв. Діонісія Нярадія та премієра о. д-ра А. Волошина СС. Василіянки отворили новий монастир у Севлюші, куди вже перенісся ввесь їхній ужгородський новіціят. Крім цього василіянські черниці перебрали ведення середньої школи, захоронкарську семінарію та дівочий інтернат. У Бичкові СС. Василіянки відкрили покищо захоронку, в Рахові ведуть народню школу й захоронку. У східній Словаччині, в Гуменнім, мають вони перебрати народню школу. На Закарпатті є тепер 7 домів СС. Василіянок.

З ВІРОІСПОВІДНОЇ СТАТИСТИКИ.

Головна пресова аґенція у Празі подала статистику віроісповідань населення ЧСР, з якої довідуємося, що греко-католиків є 510.000 (5.25% усього населення), православних 135.000 (1.33%). Разом греко-католиків і православних у ЧСР є 645.000 душ. Тому, що ці дані подані на основі перепису населення з 1930. року, можна приняти, що за останніх 8 літ число греко-католиків і православних у ЧСР зросло принайменше на 100.000 душ, себто дійшло до 750.000 душ.

„БЛАГОВІСТНИК".

Після віденського арбітражу закарпатські оо. Василіяни перенесли свої видавництва з Ужгороду до Хусту. Перше число їхнього релігійного місячника, „Благовістник Пресвятого Серця Христового", вийшло як подвійне число за січень—лютий 1939. р. У вступній статті Преосв. Нярадій закликає всіх своїх вірних поширювати „Благовістник". Редакція вияснює, що „Бл." перейшов на фонетичний правопис на домагання читачів. Дальше редактор „Благовістника" о. Севастіян Сабол ЧСВВ (відомий поет Зореслав) подав життепис Преосв. Нярадія, о. Д. Попович помістив статтю про ювилей хрещення Руси-України. Крім цього є ще в числі кілька релігійних статтей і багато вісток з релігійного життя Карпатської України. Це подвійне число „Благовістника" живо й цікаво зредаґоване, робить гарне враження. О.

Проект розбудови залізниць у Східній Галичині.

Як подає аґенція „Всхуд", „Господарська Рада Східної Галичини" висловилася за будовою таких залізничих ліній: **Зимна Вода—Персенківка** (довга на 8 км. коштувала б 2.5 міліона зол.), що відтяжила б львівський двірець. **Кремянець—Тернопіль** (довгота 65 км, кошти 13 міл.) служила б до транспорту волинського дерева на Поділля. **Галич—Монастириська** (35 км. кошти 9 міл.) скоротила б на 40 км. сполуку між Львовом та південним Поділлям. **Підгайці—Монастириська** (25 км., кошти 5 міл.) становила б продовження лінії Львів-Підгайці що тепер кінчиться сліпо. **Коломия—Косів—Кути** (47 км., кошти 12 міл.) мала б значіння для розвитку туристики й господарства Гуцульщини. Сапіжанка—Красне (22 км., кошт 4.5 міл.) відтяжила б львівський вузол.

Крім того треба перебудувати лінію Львів—Рава Руська—Белзець, щоб поспішні поїзди до Варшави не мусіли їхати на Перемишль, продовжуючи переїзд на 3 години, та лінію Львів—Яворів, яка частинно йде гостинцем та загрожує коловий рух.

Рампа у Львові на Жовківській вулиці спиняє рух на кілька годин денно, тому необхідно обнизити ту вулицю, пускаючи її попід залізничі рейки. Це коштувало б 2.5 міліона. Всі ці залізничі інвестиції коштували б коло 70 міліонів.

Масове виселювання з Вильна.

Дня 11. лютого 1939. дістав наказ про виселення з Вильна, як міста положеного в граничній полосі, студ. прав університету Ст. Баторія у Вильні, **Володимир Гуцуляк**, чинний голова Кружка Українських Студентів у Вильні. **Дня 12. лютого**, в неділю такий сам декрет про виселення дістав студент Виленської Школи Політичних Наук Тарас Гуцалюк. Оба мусять виїхати з Вильна до дня 21. лютого. Причина виселення невідома. Польська преса подала як арґумент, що оба згадані студенти належали до українських товариств.

Дня 15. лютого дістав наказ виїзду білорусин Франц Анцевич, асистент в Інституті дослідів над Східною Европою та голова Політичного Реферату у школі Політ. Наук у Вильні. Виїхати мусить до 18. лютого.

Як довідуємося число всіх виселених тепер з Вильна досягає 28 осіб: литовців, українців, німців і білорусинів. У Вильні є поважна чутка, що на днях дістане декрет про виселення відомий польський журналіст, видавець „Слова" Цат-Мацкевич. Цю поголоску арґументують тим, що й усі виселені не-поляки не виступали ніколи проти польської державности, лише були немилі місцевій адміністраційній владі.

Збільшують етати польських священників у Східній Галичині.

„Всхуд" з [illegible] II. повідомляє з Варшави: „Перед закінченням нарад буджетової комісії посол д-р З. Шталь зголосив поправку до буджету міністерства та освіти, щоб збільшити на 300.000 зол. видатки на римо-католицьке віроісповідання. Поправку приняли. В політичних колах панує опінія, що інтенцією д-ра Шталя, посла з бережанської округи, було побільшення етати польських священників, головно на обсяг сті південно-східних воєвідств. Треба [illegible], що постулят збільшити число римо-католицьких церковних станиць у Східній Галичині [illegible] в найближчому часі здійснений, з уваги на [illegible] позицію в державному буджеті".

Літературна сторінка

Ідилія з лемківської нужди та природи.

(Мих. Романишин: „Занедбана земля“. Повість. З передмовою Л. Нигрицького. Львів 1938, ст. 126. „Українська Бібліотека“).

Як вказує заголовок оцієї повісти, головну вагу в ній хотів покласти автор на картині самого життя народу, що живе на „занедбаній землі“. Оця земля — лемківська. У повісти є скілька цікавих картин і розмов, що змальовують людей та деякі ясніші сторінки побуту лемків. Це зроблене живо, з темпераментом. А проте головна увага читача зосереджена на дієвих особах, що виступають на перший плян і ці дієві особи тільки посередньо звязані з долею народу. Повість починається пригодою двох молодих у поїзді з сензаційною ноткою. Зараз після неї виринає любов молодої пари, що втікає в лемківські гори, а її здогадне друга пара з намірами не досить ясними — заздрощів чи помсти. Все-ж інтрига завязується. За кожною главою — короткою, живо написаною — зявляються нові особи, деякі з них добре виведені, хоч зазначені тільки кількома рисками. Добрий тип лісничого, цікаві — інжиніра — молодого бароньчука, священика, старого професора. Та кожний з тих типів появляється тільки на хвилинку при якійсь нагоді блисне своєю сильветкою чи якоюсь фразою, як зовсім епізодична особа.

Автор почав повість, а закінчив її тільки нарисом до повісти. Є тут ріжні заспокоїки, з яких кожний міг би (і повинен би) дочекатись якоїсь розвязки, ширшої картини. Почалося кохання і його замазали інші картини — природи, побуту, інших осіб. Почалися образки побуту чи характеристики осіб, з яких кожний має якесь внутрішнє життя і ті теж обриваються несподівано, не додаючи матеріялу до повісти з заголовком „Занедбана земля“ ані до роману молодої романтичної пари. Тут розгін, там кипена думка переходить не то в епічну балакливість, не то в ліричні акорди.

Кожний із заторкнених автором мотивів вистачив на повість. М. Романишин не дав ніодному переваги, а хотів ожвивити своє оповідання ріжними сценами і ріжними типами, зібравши їх за багато, не використавши ніодного якслід. На всій праці видко поспіх; це наче бруліон повісти. Наші письменники старших поколінь приготовляли свої повісти роками, виправляючи їх та вигладжуючи. У Романишина поодинокі сцени та картини, що вказують на безперечний талант, залишають враження безладної імпровізації. А з імпровізації важко зробити повість або драму.

Автор намотав кілька ниток, щоб зробити з них клубок, але деякі переплутав, інші пірвав. В одному місці він дав гарний ліричний акорд у такому настрою:

„Є така картина у природі, що її ніхто не малює, хочби не знать які мав фарби. Є така пісня у природі, що її ніхто не заспіває голосом. Є така розмова між людьми, що її ніхто не перекаже словами. То як зійдеться двох здалека до себе. Один виріс у горах, бачив полонину і вівці, чув розмову вітру з лісом і травою, музику вовків зголоджених і пісню співучої деревини, а другий був далеко у світі, у великих містах, читав багато і багато бачив.

...Була така неописальна розмова між...

...Але я тої розмови не опишу, бо не вмію і ніхто ніколи вам її не опише. Найкраще буде, як вибравшись на полонину підслухаєте таку розмову, лігши недбало у траву горілиць і заклавши під голову замість мякої подушки тверді кремязні руки“.

Маленьке інтермеццо, з якого подаємо тут тільки уривок, справді щире.

Мова у збірці багата, жива, з усім тим повна огріхів, починаючи від лексики — до граматики і правопису включно.

Ось деякі москалізми: полоса (смуга), блестіли (блищали), дурак (дурень), пришелець (приходень), обильний (достатній, щедрий, багатий, рясний), жемчут (самоцвіт, перла), піднос (таца), заставляє (примушує, приневолює), пощупався (помацав). Польонізми: позістаючи (залишаючись), укриті (у значінні закриті), відала собака (гавкала), чувся (почував себе), позірно (на око, буцім-то), попирав (підтримував), зацофаний (назадницький), поступає з селянами (поводиться), противні вдачі (протилежні), зглядно (чи пак, чи то, або, чи власне), уділ (участь), пролик (проковтнув), спинатися по горах (пястися), мова (у значінні промова), здобувся на (спромігся), сподні (штани), так довгій (такій довгій), около (коло, яких, до 50 людей), противно (навпаки). Крім цього зайві „диспозиції“, „куртуазії“, „верви“, „конвенанси“ і прикрі не наші прикметники на „аючий“ як „визиваючий“ (визивний), „пориваючий“ (поривний), „вимикаюча“ відповідь (ухильна). У правописі є такі зразки як „костий“ і „в осені“, „цеї“, „ахрестив“. **м. р.**

Повість про зарібницю з чистим серцем.

Два роки тому пресу обігла звістка, що молода дівчина дебютантка дістала на державному шведському конкурсі першу нагороду за найкращу повість. Кандидатів було 76; вибір упав на Саллі Сальмінен за її повість „Катріна“ (Катря). Повість переклали на ріжні мови; тепер вона появилась і в польському перекладі*).

Авторка — без освіти, ні середньої, ні вищої; з професії домашня зарібниця. Вона походить з Аляндських островів, де рибалки ведуть просте, суворе життя серед дикої північної природи. Геройка повісти — сільська дівчина, донька багатого ґазди виходить заміж за моряка, з яким випадково познайомилася і виїжджає з ним на його острівець над море. Її чоловік як наречений понаобіцював їй усякого добра; він умів з таким запалом оповідати про свою хату, землю та родину, що Катріна уявляла собі в найкращих кольорах своє нове господарство. Зараз першого дня, коли вона загостила до села свого чоловіка, виявилось, що всі його обітниці — найчистіша брехня. Її Йоган мав таку вдачу: все перебільшував стократно; ніхто в селі йому не вірив. Йоган навіть не вважав за потрібне виправдуватися перед своєю жінкою; річ ясна, що говорив гарні слова своїй нареченій, щоб їй приподобатись і нічого дивного, що зараз на другий день по шлюбі мусів піти на корабель, що чекав на нього.

Катріна залишилась у нужденній брудній хаті, без обстанови, грошей, палива, худоби, найнеобхіднішого приладдя. Вона опинилась у чужім середовищі, наче зайда, як жінка звичайного моряка, з якого всі глузували. Її хата стояла на чужому ґрунті місцевих багатіїв, що кликали всіх бідаків до себе на роботу, в полі, лісі і дома, наче на панщину, використовуючи їх безвихідне становище. Катріна з гордости, щоб не показати свого розчарування і пригноблення, виконує найтяжчу працю мовчки, тільки в душі збунтована. Своєю фізичною силою, витривалістю, меткістю та характером вона переносить усе, примирившися з долею. Її боротьба за нове життя починається від виробленого глечика молока та першої овечки, від пелюшок для першої дитини від праці у міцних господарів.

На 500 довгих сторінках авторка спокійно, з незвичайною простотою змальовує сірину життя самотньої жінки, що поволі здобуває собі симпатію сусідів, нечутно впливає на свого легкодуха чоловіка, в якому починають прокидатися ніжніші почування для жінки та дітей. Праця і журба, людська злоба та байдужість, сувора природа і невдячність дітей не головні мотиви того важкого життя, серед якого тільки десь часом блисне маленький промінь внутрішнього задоволення після сповненого обовязку або віднайденого відгуку в чужій душі. Повість Сальмінен нагадує своєю неодною сторінкою Кнута Гамсуна „Благословенство землі“, а проте все в ній свіже, якби вперше пережите.

Ось один зразок її стилю:

„Був уже грудень і Катріна пригадала собі, що дома в Естерботтен світ — тихий і білий під грубою периною снігу. Але тут, кілько разів сніг упав, негайно танув залишаючи дороги та стежки у жалюгідному стані. Посеред висохлих листястих дерев і голих горбків Торсе робило сумне враження у зимових сутінках. Вітер завивав коло вуглів та стогнав у димарі. Один корабель за другим причалював у пристані, закидаючи котву. Навіть Беда привитала свого хлопця і мала трохи радісніший вигляд. Але Йогана ще не було видко. Катріна лежала самотня по ночах і слухала, як вітер гнав долиною від моря; з особливою скаженістю завзявся на незакриті хатини вище села. Стільки страшних голосів чути було серед темряви; лиси так осмілились, що перебігали навпрямки через село між Північним Бором і Полудневим, зараз за Катриною хатою...“

Уся повість відтворює велику енерґію та силу волі шведських селян, не закриваючи їх хиб, таких характеристичних для дуків, кулаків, безземельних та покривджених.

*) Sally Salminen: „Katrina“. Str. 500. Książnica-Atlas.

Літературна хроніка.

АНГЛІЙЦІ НЕ БОЯТЬСЯ ЗА ДОЛЮ СВОЄЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Відомий австрійський письменник Стефан Цвайґ, що має дістати британське громадянство, приїхав до Ню Йорку, де дав довше інтерв'ю про погані наслідки теперішніх політичних воєнних часів для літератури. Він висловив між іншим думку, що „навіть англійські письменники знаходяться в небезпеці, що втратять свій розмірений спокій, яким насолоджувалися 20 років“. На це лондонський „Таймс Літерері Сапплемент“ відповідає коротко так: „Оцей страх не є без підстави. Поворотні кризи, напружена та залякана атмосфера мусять мати поганий вплив на літературу в усіх краях, навіть коли життя не є розбите політичними переворотами. А проте ті, що мають нахил журитися майбутністю англійської літератури у нашому гомінкому сторіччі, нехай пригадають собі, що багато з найбільших осягів нашої літератури повстало в добі, коли в Англії було мало „спокою“ і коли війни та відгомони воєн загрожували існуванню цілого краю. Погані часи принесли нам у минулому багато добрих книжок і не треба попадати у розпуку, що це знову не повториться“.

ПРЕМІЯ ЗА ТВОРИ З ГАРНОЮ МОВОЮ.

Польська Академія Літератури створила нову нагороду: щороку за книжки писані „гарною польською мовою“. Редакція літер. тижневика „Пйону“ вже має щодо неї сумніви кажучи, що „гарну польську мову“ не так легко означати як „гарну французьку“: у Франції це така, що своїм словником і складнею зазначує своє старе латинське походження, збережене у живій, непереривній традиції. А в польській це сказати важко: чи це мова Скарги, Пасека та Красіцького чи попросту добра стилістично і синтактично, без чужих впливів та особистих „ухилів“. Крім цього добра мова це мінімум необхідне для кожного письменника і не слід робити з нього заслуги, ще й з нагородою. Краще було б нагороджувати твори за індивідуальний стиль, що його загал не вміє якслід оцінити. Стільки „Пйон“. Гадаємо, що нагорода матиме такий наслідок: кандидати будуть охотніше давати до перегляду свої твори „спеціялістам від мови“. Про те, що польський правопис опинився тепер у стадії повної анархії не меншої від нашого славного „харківського“, автори і члени Академії її Літератури будуть мусіти ще довго мовчати.

ГРОШІ В ЛИСТАХ.

Минулого тижня продали у Парижі з ліцитації бібліотеку покійного графа Фіньона, великого аматора книжок. Він помагав теж письменникам у скруті і в його збірці листів знайшовся документ, що кидає світло на тяжке життя франц. письменників. Поет Туле пише до нього в 1920 р. у напів жартівливому тоні так: „Я хотів би, щоб Вас мати тут і описати Вашу думку про мою гардеробу; мій останній одяг страшний. Моя жінка запевняє, що він лежить на мені як рукавичка, але деякі рукавички тиснуть. Я хотів би теж оминути нового видатку. Чи ви не маєте в себе якого фрака? Я готов би дати за нього навіть 7 фр. 50 сот., ми здається маємо однакову стать“. Вільє де Ліль-Адам пише в одному листі до Катюль Мендеса: „Тепер, мій дорогий, я вже можу тобі сказати, чому я не міг поділитися з тобою вчора своїм гаманцем. У ньому було 6 франків, а з нього 3 фр. 50 с. належало до Дієркса, за яким я мусів шукати, щоб йому їх віддати“. У деяких письменників більшість листів має за тему — гроші, хочби згадати Бальзака, Леона Блуа та Моріса Барреса. Між нашими письменниками, що перейшли вже до історії літератури є теж таких ріжних, що найчастіше писали листи тоді, коли потребували грошей.

Сторінка без політики.

Журнал, що глузував собі з воєнної влади.

Чи можна назвати історію, яку хочемо тут переказати — політичною? Де тут про один таємний журнал, що 4 роки виходив у Бельгії підчас німецької окупації від 1914 р. — журнал такий таємний, що всі зусилля німецької влади не могли найти його сліду. Історія „Вільної Бельгії" (така була його назва) перейшла вже до історії.

У серпні 1914 р., коли перша хвиля німецьких вояків вдерлася до Брюселі, всі бельгійські часописи перестали виходити на знак протесту, щоб не піддаватися німецькій цензурі. Німецький генерал-губернатор дав почин до газети у французькій мові „Брюсселець", що старалася з великою обєктивністю передавати воєнні вістки. Німці сподівалися, що завдяки своїм воєнним успіхам зможуть таки повести успішну пропаґанду.

Віктор Журден.

Жив у Брюсселі 74-літній видавець, що 30 років видавав „Патріота", Віктор Журден. Він щиро вірив у писані міжнародні закони і впевняв своїх земляків, що німці не нарушать бельгійських кордонів, отже видавати гроші на їх охорону та військо — витрата національного майна. Німецька окупація була для нього страшним ударом. Відчуваючи глибоку відповідальність за свою помилкову політику, він рішився видавати потайки часопис проти окупантів і проти офіціяльного „Брюссельця". Він знайшов собі сміливого спільника 38-літнього Евгена фан Дорена.

Контроля громадян.

Ґенерал-губернатор Брюсселя Біссінґ зробив від вересня 1914 р. з міста концентраційний табор. Кожний мусів мати карту тотожности з фотографією і всі мужчини від 18 до 40 р. життя мусіли зголошуватися точно в команді міста. На вулицях працювали патрулі, тайна поліція, всякі провокатори. Щодня арештували людей — одних за фотографії інших за рисунки чи арії, які хтось свистав під носом або стрічки з барвами союзницьких держав. А проте Журден з фан Дореном почали видавати потайний журнал. Вони знайшли на передмістю сміливого друкаря і виробили плян революційної „підземельної організації". 1.000 примірників розбили на маленькі пачки попривішувані під широкими плащами.

Поява „Вільної Бельгії".

1. лютого 1915 р. маленька дівчинка доручила особисто ген. губернаторові Біссінґові коперту, сказавши, що це дуже важне. Там він знайшов перше число „Вільної Бельгії". Від тепер почалися змагання між усіма засобами військової та поліційної орґанізації німецької влади і редакцією зухвалого журналу. На журналі „Вільної Бельгії" пишалася визивна оповістка: „Бюлетин Патріотичної Пропаґанди — Виходить з рівномірною нерівномірністю. — Не підлягає цензурі". У програмі журналу було: „Змiцнити бельгійський патріотизм до хвилини — ще невідомої, але певної — визволення батьківщини і за той час боротись з наклепами цензурованої преси проти Бельгії та Союзників". До місяця в Бельгії не було ні душі, що не знала б про появу „Вільної Бельгії". Він появився за 6 тижнів у 5.000 примірниках двічі тижнево.

Таємнича система.

Система висилки була предивно проста і таємнича. Ніхто крім Журдена, Дорена і друкаря не знав, звідки виходить ґазета. Навіть співробітники та найбільші приятелі редакторів не знали таємниці друку та розсилки. Все йшло анонімно. Коли журнал появлявся тиждень за тижнем — Біссінґ казився. Він знаходив його у своїй щоденній пошті та в ріжних несподіваних місцях. Щодня окремі відділи аґентів шукали за друкарнею у крамницях, домах, бібліотеках. Усі друкарні та видавництва перейшли якнайстрогіший поліційний трус. Дорен не хотів стягнути підозріння на передмістя, звідки нелегко було транспортувати наклад і він зважився на сміливий крок.

Фальшива стіна.

За його домом була порожня фабрика, а в ній ембразура (заглибина) на кільканацять стіп, з якої можна було зробити кімнату, замурувавши її „фальшивою" стіною. Які довірені мулярі допомогли йому помістити там друкарню — невідомо. Потайний вхід закрили румовищем, яке лежало як після руїни і за ним помістили друкарню. Число 30. „Вільної Бельгії" з 1. червня 1915 р. появилося з портретом губернатора фон Біссінґа, як він читає „Вільну Бельгію". Підпис під цим був такий: „Наш дорогий губернатор, утомлений брехнями цензурованої собою преси, шукає правди у „Вільній Бельгії". Губернатор вишукував щораз то нові способи, щоб мститись на населенню Брюсселя.

Поліція шукає.

Головного розносщика „Вільної Бельгії" зловили і розстріляли. Дорен не залякався цього ,а придумав новий спосіб, як передавати ґазету звязковим в означених місцях, раз-у-раз зміняючи людей та означені місця — в каварні, ліфтах домів і трамваях. Від кінця 1915 р. часопис поширився по цілій Бельгії. Поліція мала наказ стріляти кожного, хто не хотів відчинити пакунок під пахою. А проте добровольців-кольпортерів не бракло; зголошувалися шкільні дівчата, купці, селянки. Майже щодня когось ловили і розстрілювали, але це не зупиняло дальшої пропаґанди.

Дорен ховається

13. квітня 1916. Дорен саме кінчав вечеряти, коли його донька повідомила його, що тайні аґенти стоять перед домом. Він мав ледви час у капцях сховатися за штучну стіну. За його жінкою арештували цілий ряд інших підозрілих і влада повідомила про ліквідацію „Вільної Бельгії". Жінку Дорена тримали півтретя місяця як заручницю за чоловіка, але таки її випустили. На суді засудили ріжні особи на кару вязниці по кілька та кільканацять років, на концентраційні табори. Дорен скривався у ріжних домах приятелів, але не міг уже видавати часопису, щоб не зрадити цілої справи.

Нові редактори.

12 днів після головного арештування численних винуватців, ґубернатор дістав нове 72 число „Вільної Бельгії" з „привітом від редакції". Редактори не втратили у своїх статтях гумору та дотепу. Журден знайшов собі нового співробітника. 74. число на здивування головного редактора появилося не в нього а з іншого законспірованого осередка. Так приятелі давали йому знак, що він має спільників. Новим орґанізатором був Альберт Ле Ру, продавець паперового приладдя. 17. березня 1917 р., коли поліція шукала за ним, він мав час утекти і продерся до Франції. Його місце заняв священник фан Говт і вів його з великою відвагою 2 роки.

Передчасний бенкет.

У січні 1918 р. тайна німецька поліція відкрила головних розносщиків і осідок друкарні. Тепер знову появилася звістка про остаточну ліквідацію „Вільної Бельгії". Новий ґенерал-ґубернатор Фалькенгавс видав з цього приводу цілий бенкет із шампаном на смерть „Вільної Бельгії". Заки німці скінчили бенкет прийшов до них лист-експрес. У ньому було нове 143 число „Вільної Бельгії". Збентеження приявних гостей було неймовірне. У ґазеті було написане: „Три роки хочете нас винищити і три роки ми живемо. Як довго один німець залишиться на нашій землі, ми будемо воювати... як довго Справедливість і Право потоптані будемо протестувати". Статті в часописі не втратили давнього стилю ні сили. Німці і не догадувалися, що деякі увязнені зуміли пересилати статті з... вязниці.

Перемога.

Коли появилися фотографії священника Фан Говта, за яким шукала поліція, він запустив бороду, переодягнувся і прибрав прізвище (з паперами) адвоката Куртада. Він часто голодував, не мав власної хати, але не покидав ґазети. „Вільна Бельґія" давала ради своїм землякам у найтяжчих хвилинах і пробувала їм улекшити тяжкі дні. Коли король Альберт вертався назад до Бельгії як переможець у 1918 р. багато з тих, що працювали у ґазеті — не жили , інші знаходилися як німецькі полонені, інші виглядали як кістяки. Старий Віктор Журден — душа ґазети — вмер напередодні визвольної хвилини. Він залишив 200.000 прим. „Вільної Бельгії зі 135 числами, дотримавши присяги, що не перестане її видавати, поки рідний король не віде до краю у тріюмфі.

—o—

Приятель горобців.

Живе в Ню-Йорку урядовець міністерства здоровля — на високому становищі — д-р Аттімо Маріо Каччіні, як видно італієць. Він знайшов собі ще друге приємніше зайняття на кілька годин денно. На Вашингтонській площі він постачає матеріял.. для будови гнізд горобцям. Він приносить у своїй кишені великий пакет вати і пускає її на вітер невеличкими клаптиками так, щоб горобці могли її зловити літаючи. Каччіні невеличкий дідусь в золотих окулярах з борідкою. Все своє життя він любив птахи, а 10 років тому почав цікавитись горобцями. Він помітив, що горобцям щораз більше бракує матеріялу у великому місті для гнізд. З того часу Каччіні почав збирати для них куснi шнурків, старих сорочок і вату. Горобці пізнали свого добродія і почали прилітати щораз більшими громадами. Хоч вони вють свої гнізда від січня до вересня, Каччіні цілий рік приходить на площу і роздає їм гигієнічний матеріял для будови гнізд, а також муравлині яйця, терті кістки та сушене мясо. Він упевняє, що за кілька років на Вашингтонській площі житиме зовсім нова раса „надгоробців". Не виключене, що тоді управа міста буде мусіти боротися з її надміром. При цій нагоді варт згадати, що перед війною у Парижі який 20 років стояв щодня від рана до вечора дідусь коло музею Лювру і годував горобців. Пташня хмарами злітала на спосіб свого приятеля, який умів з ними розмовляти, пестити їх та жартувати як з дітьми. Вони їли з його рук, уст та щипали за бороду та уха. Юрба цікавих приглядалася цій ідилі і купувала фотографії ріжних сцен дідуся з пташками. З цього він жив

—o—

Життя вчить...

Цими днями вичитали ми в часописах таку новинку: „У Дрогобичі пані В. наскладала собі 10.000 (десять тисяч!) золотих банкнотами, завинула їх у папір і — сховала в піч у тій кімнаті, де і взимі не палить, бо кімната стоїть порожня. Та якось приїхав до Дрогобича один свояк пані В. у важних справах. Вона запросила його до неопаленої кімнати, а коли вийшла кудись, свояк затопив у печі, щоб у кімнаті потепліло. У печі було повно паперу і свояк розуміється, в добрій вірі підпалив те папіря. Уявіть собі розпуку пані В., коли вона вернулася до кімнати і помітила, що в печі горіло! Відчинила дверцята — а там уже дотлівали останки паперу, а з ними десять тисяч золотих. може ввесь її маєток!" Мусимо і ми спочувати з панею В., ж[illegible] сталося їй велике нещастя, просто трагедія, — але мимохіть мусимо завдати подібним [illegible] огірчене питання: „Чи не могли їх навчити [illegible] теперішні гіркі досвіди інших людей, яким так само попропадали так нерозумно [illegible] гроші? Чи аж треба було, щоб їх учив їх [illegible] ний важкий досвід? Чи нема в нас таких солід[illegible] них українських банків, як Земельний Банк Гі[illegible] потечний, де кожний і кожна з нас може вложити свої гроші на ощадність, щоб вони там не тільки переховувалися безпечно, але ще й приносили добрі відсотки — і користь загальн[illegible]

Правні основи чехо-словацько-української федерації.

Д-р І. Гавелка, чеський міністр та доцент університету, виголосив у празькім клюбі „Савишніца" відчит про практичні наслідки нового конституційного ладу в чехо-словацько-українській федерації.

Схарактеризувавши державні проблеми першої чехословацької республики, яка була централістична, міністр д-р Гавелка навів елементи, які лягли в основу законодавства федерації. Утворилися два нові організми: Словаччина та Карпатська Україна, як самостійні територіяльні одиниці, і через те витворився факт існування самоуправних територій з власною владою та власними законодатними органами — соймами. Одначе цей стан заіснував тільки на нечеських землях, бо етнографічні чеські землі не мають свого окремого сойму. Такий державний стан міг утворитися тому, що почин до перебудови Чехословаччини на федерацію трьох народів вийшов не з Праги, тільки з Словаччини та з Карпатської України. Спільне представництво федерації, при зменшенім числі членів, є одночасно одинокою парляментарною репрезентацією чеських земель. Одначе не треба думати, що спільний для цілої федерації празький парлямент є без усякого впливу на становище адміністрації, що діють на чеських землях. Контролю над тією адміністрацією виконує окрема комісія спільного парляменту.

Зовсім інакше мається справа у Словаччині та в Карпатській Україні. Наприклад словацький уряд іменує президент держави, але на пропозицію словацького сойму. Те саме відноситься до карпато-українського уряду. Правда, багато справ полишено до компетенції президента держави: він може змінити навіть законні приписи, що давніше було протиконституційне. Одначе ці президентські зарядження мусять бути приняті й потверджені пізніше соймом. Від особистої поваги президента федерації багато залежить, чи його зарядження не стрінуться з опором територіяльних соймів та їхніх урядів. Влада теж може оголошувати закони, але за згодою предсідника республики. Дуже важна оця постанова: словацька та карпато-українська конституція не може бути змінена без волі сойму дотичних земель, зате у Чехії це може статись без парляменту. У Словаччині та в Карпатській Україні президент держави обмежений у праві іменування тим, що може це зробити тільки на пропозицію предсідника краєвого сойму. Таксамо він обмежений супроти законів словацького та карпато-українського сойму. Та поруч цього президент республики є одиноким чинником у державі, який має вплив на законодатні тіла федеративних республик.

Закони про громадянські права залишено з попередньої республики без нарушення їх. Президент федерації має право припинити їх ділання або скорегувати. Внутрішня політична ситуація виглядає так, що на чеських землях є дві партії. Одна з них є одночасно носієм влади. Теперішня ситуація зовсім інакша, ніж за влади ген. Сирового. Сьогоднішня влада має оперття у Партії Національної Єдности і стоїть з нею в контакті через предсідника центральної влади, який водночас є головою партії. Перевага щодо політичного проводу вложена не на партію, а на владу. Це політичне явище є нині характеристичне не тільки для тотальних, але і для багатьох демократичних держав. Сьогодні годі шукати ще основної, провідної ідеї, що має двигати вперед федрацію. Сьогодні ідеєю державного проводу у Празі мусить бути вдержати національний характер окремих федеративних республик та погодити їхні змагання для втримання федеративної цілости.

У КОЖНОМУ СЕЛІ АГРОНОМ, УЧИТЕЛЬ ТА ЛІКАР.

Нинішня чеська ранішня преса містить інтерв'ю мін. Ревая, що він його дав чеським журналістам, які були вчора в нього на авдієнції. Між іншим мін. Ревай заявив таке: Нашим завданням буде виконати те, щоб у кожному нашому селі був агроном, лікар та учитель. Мін. Ревай говорив теж про буджет К. У.

Що писало „Діло" 50 років тому

Вівторок, 19. лютого 1889.

„НА НАШИХ ОЧАХ ВИРІС І ЗАБЕЗПЕЧИВ СОБІ ЖИТТЯ НОВИЙ НАРІД".

У звязку зі святочними роковинами вибору на посла до бельгійського парляменту провідника флямандського народу Едварда Коремана, зїхалося до Антверпії велике число флямандців, які на зібранні ухвалили резолюції про права флямандської мови. В передовій з цього „Діло" між іншим писало:

„І диво диво! Проти тих резолюцій у першій хвилині виступили не французькі вальони, бо ті знають, що струю управнених національних змагань важко спинити, але французька преса і російський „Норд". Та все-ж це річ певна, що національний спір між французькими вальонами і флямандцями, які говорять окремим долішньо-німецьким діялектом, остаточно вирішиться в користь останніх. Треба додати, що національний і літературний рух флямандців почався щойно в 1840 році, що зразу французи і французькі вальони намагалися спинити його всякими засобами, але все-ж при витривалости флямандці перемогли. Їх література розвинулась за 50 літ широко і всебічно, незалежно від французької і німецької мови. На наших очах виріс і забезпечив собі життя новий нарід".

„ВІНКІВ НА ДОМОВИНУ

пок. цісаревича Рудольфа складено 665 вартости до 100,000 зр. Найцінніший був вінок від журналістів з Парижа (коштував 1000 франків), потім від королевої Вікторії (зроблений у Відні за 400 зр.). Всі стяжки з вінків переховано по волі цісаря в домовім архіві Габсбургів".

МІНІСТР БЕК НЕ ВИГОЛОСИВ СВОГО ЕКСПОЗЕ.

Засідання соймової комісії закордонних справ, яке мало відбутися в суботу і на якім мін. Бек мав виголосити експозе, відкликано з огляду на заупокійне богослуження за Пія XI.

—о—

ПОЛЬСЬКИЙ ВІЦЕМІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ У РИМІ.

В пятницю рано приїхав до Риму віцеміністр Шембек. На двірці повитав його польський шарже д'афер з персоналом амбасади, генеральний консуль та представники духовенства.

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез пересла́ти Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

В. Б. ЕЙТС 6)

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Між проваллям Двох Злих Духів Повітря та Озером Мечів він здігнав — аж сам здивувався — Ганусю Руней, волоцюгу, яку знав ще з своєї молодости. Пізнав її по ході, очах і [illegible] відгортати лівою рукою волосся назад. [illegible] оселедці і вертається до дому в [illegible] міста Рінг Шолі, де мешкала зі своєю [illegible] Марією Джіліс, жінкою подібної [illegible] та історії. Сказала йому, що була б [illegible], якби він хотів поселитись у них в хаті [illegible] співати любовні пісні простим людям, [illegible], слюсарям і [illegible]. Вона завжди [illegible] його, а Марія Джіліс навіть знала напам'ять одну його пісню і він не потребує боятись, що поведінка з ним буде в їх хаті погана. А люди рознесуть його славу по всьому повіті, ще й [illegible] йому за кожне оповідання чи поему по 10 [illegible].

Запрошення прийняв радо, бо мандрівка втомила його і бажав домашнього спокою та жіночого товариства, яке вміло б його слухати та [illegible]. Коли йшли Лишиновим Лісом опо[illegible] свою [illegible]. Вислухала його історію [illegible] Книгою і про жінку з Карляндії [illegible] його щиро.

[illegible] як доходили до міста і Ган[illegible], що його товаришка, хоч уже не [illegible], виглядала в [illegible].

[illegible] почувши [illegible] гостя [illegible] розплакалася зі зворушення, що має гостити такого славного чоловіка.

Ганраган осів на новому мешканні дуже втішений. Гануся Роней мала під 40 років, Марія Джіліс була трохи молодша та обидві мали ще останні не розтрачені марно милі погляди. Вони мали вже давно за собою добу заздрощів; добре варили, знали, де добре пиво і дешеве та самі вміли випити.

У гарному настрою, серед незвичайного спокою та рівномірного життя Ганраган почав скоро складати свої поеми. Писав їх часом кілька на день, замість мучитися як давніше тижнями над одною. Крім того це були чи не найкращі його твори. Більшість із них це були любовні пісні, але траплялися і покутні псальми, що ввійшли пізніше до „Ганраганової Вервиці", що мала таку славу серед ірляндських учених. Інші знову скривали пристрастний патріотизм у формі любовних пісеньок до Чорної Рожечки або до Катрусі, Доньки Гуляґана чи до іншого символу Ірляндії.

Що-вечір люди, баби, сліпці та музики збиралися довкола ватри і слухали з подивом співів і поривистої декламації Ганрагана. Невичерпана память, яку не заступив ні друк ні папір, дозволяла їм хутко вивчати ті пісні та оповідання, а невтомні ноги розносили його славу по всіх вечерницях, весіллях і плітkарських зборах усього повіту. Він не досвідчив ще ніколи такого успіху.

Кожний, хто бачив його одної листопадової ночі, як він сидів на березі великого ложа, кидаючи магічну тінь на стіну та на стелю, як він співав любовну пісню тремтячим обдертим селянам, і бачив його вогнисте блимання та поривчасто енергійний вислів кожного жесту — згадував до смерти день, коли бачив Короля Ірляндських Поетів, володаря людських дум.

Враз він перервав пісню, його очі засклилися мрякою, наче бачив якийсь далекий предмет. Марія Джіліс, що саме наливала йому до глечика на двигливку пиво, завагалася: „Чи ти хочеш нас покинути?" Марина Руней почувши ці слова, а не розуміючи їх причини, повіривши у них, встала з-під ватри і підійшла до нього зі схвильованим серцем, з острахом, що знову почнеться його біда, що знову переходитиме мученичі мандри з кошиком оселедців на голові і що втратить таке товариство і таку славу для своєї хати.

— Ти не зробиш цього, мій любий — сказала схопивши його за руку.

— Ні — відповів, поклавши долоню на її голові. — Думаю про Ірляндію та її терпіння.

Потім він почав співати дику та химерну мельодію власної мельодії, що зривалася та вщухала, як обривистий вітер:

Густий очерете, що гнешся та вянеш на Синіх Ставах,
Як подуви Чорних Вітрів наводять у віддиху жах,
Як трощa густе та хоробрість у Чорних вітрах завмира в далині,
Ми в серцях несемо вогонь, що таїв в очах десь на дні
Катрусі Доньки Д[illegible]гана.

Коли співав, дуже [illegible] і сльози потекли по його обличчі, а Марина Руней скрила лице в долонях і розп[illegible]лася. Потім сліпий жебрак при ватрі потр[illegible] своїм лахміттям, так сильно заплакавши і всі [illegible] за ним.

(Далі буде).

За працю для української молоді, за здоровля народу, за гідність українських інвалідів.

ПРОМОВИ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ У СОЙМІ.

(Телефоном з Варшави).

Варшава, 17. лютого.

Вчорашні виступи українських послів у польському соймі викликали і викликують багато коментарів у кулюарах парляменту, в політичних колах та в пресі всіх напрямків, що між іншим передбачує **загострення польсько-українського спору.**

Сьогодні в довгій дебаті над буджетом міністерства суспільної опіки промовляли два українські посли: **Дмитро Великанович** і **Степан Навроцький.**

Пос. Великанович домагався **праці для української молоді, українських лікарів, опіки над дітворою, еміґрантами** та інше. Він єдиний з дуже численних промовців звернув увагу на необхідність боротьби з алькоголізмом підкресливши, що на 196.000 буджетових грошей, призначених на боротьбу з алькоголізмом, держава заробляє на продажі алькоголю 353 міліони золотих.

Підчас промови пос. Великановича дійшло до контроверсії з міністром. Кілька років тому — сказав посол — я поставив у соймі запит до міністра суспільної опіки, яка висота грошевої допомоги для українських захоронок і товариств. На це я дістав відповідь, що ця допомога така мінімальна, що міністер аж стидається подати числа.

В цьому місці мін. **Косцялковський** підводиться з місця: Я цього не казав!

Посол Великанович: Ні, це був один з ваших попередників. Але той стид триває до сьогодні тому, що у справі помочі для українців не покращало.

Пос. **Степан Навроцький** вийшов на трибуну як останній промовець пізно вечором. Говорив коротко, сильно і річево. Боронив **чести і гідности українських інвалідів** домагаючись, щоб уряд краще до них ставився.

*

Вчорашня наша вістка про те, що премієр Складковський передасть ресорт міністерства внутрішніх справ віцеміністрові Глуховському появилася в сьогоднішній полудневій варшавській пресі, але в політичних колах її заперечують. Зате появилася чутка, що директор політичного департаменту в міністерстві внутрішніх справ **Жиборський** стане віцеміністром на місці **Наконечнікова-Клюковського** і начальник національного відділу **Савицький** перейде на становище воєводи в Галичині. **КТВ.**

—o—

Інтервенція в справі українських політичних вязнів.

(Телефоном з Варшави).

Варшава, 17. лютого.

Віцеміністр **Криховський,** шеф департаменту тюремництва в міністерстві справедливости прийняв сьогодні на цілогодинній авдієнції о. прал. **Леонтія Куницького,** опікуна українських політичних вязнів. О. прал. Куницький, що від кількох днів добивався авдієнції у міністра **Грабовського,** доручив міністерству обширний меморіял, виготовлений ще в січні п. р. у справі **релігійної, духової та матеріяльної допомоги** українським політичним вязням.

Віцеміністр Криховський обіцяв передати всі постуляти міністрові справедливости інформуючи між іншим, що духовні послуги для українських вязнів виконуватимуть від тепер військові капеляни. **КТВ.**

Німецька моторизація.

На відкритті міжнародньої самоходової вистави, що відбулася в минулу пятницю в Берліні, канцлер Гітлер виголосив промову, що **доказом свіжих сил німецького народу є його позитивна настанова до проблеми моторизації.** Створення великого Німецького Райху — говорив канцлер — стало матеріяльною підставою до дальшої розбудови ріжних галузей продукції. В парі з розвитком моторизації Німеччина зробила велику роботу, якої ніхто не стрічав у минулому, ані в теперішности, роботу розбудови шляхів. З метою унезалежнити німецьку моторизацію від закордонних чинників вдалося створити власну, незалежну від закордону базу сирівців. Наприкінці канцлер подякував тим усім, що причинилися до розвитку німецького самоходового та мотоциклевого промислу.

Після того мін. Ґебельс подав низку технічних і статистичних даних з ділянки німецької моторизації.

Відповідь міністра Аріти в огні пресової критики.

Знаємо відповідь японського міністра закордонних справ амбасадорам Франції й Англії на їх інтервенцію у справі окупації острова Гайнан. Тепер звернувся за виясненням амбасадор Злучених Держав. На острові Гайнан — як відомо — є велике число американських місіонарів та громадян і багато американських цінів. Міністр Аріта запевнив американського амбасадора, що японський уряд не думає переступити границь окреслених військовою необхідністю.

Це поміркуване становище мін. Аріти у його відповіді амбасадорам Франції й Англії, стрінулося з гострою критикою японської преси. Відомий політик, посол до парляменту Сокудоні особливо гостро критикує на сторінках „Нічі-Нічі" той уступ відповіди міністра Аріти амбасадорам Франції й Англії, де є мова про те, що окупація острова Гайнан має тимчасовий характер.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Новий мадярський уряд і німецька преса.

У пятницю реґент Горті заприсягнув уряд Телекія. Пополудні відбулося перше засідання кабінету. В найблизчий вівторок відбудеться засідання парляменту, на якому премієр Телекі виголосить програмову промову.

Німецька преса стримується ще поки що від остаточного висловлення своєї думки про кабінет гр. Телекія. З коротких вилазгах коментарів пробивається думка, що мадярська реакційна опозиція здобула Пирову перемогу. В німецьких політичних колах панує переконання, що тому, що в кабінеті залишилися всі міністри з попереднього уряду, у внутрішній та закордонній політиці нового уряду втримається курс, що його започаткував б. премієр Імреді.

—o—

Де поділися німецькі жиди?

Швайцарський тижневик „Ізраелітіше Вохенбляв" пише що з цілого числа жидівських утікачів з Німеччини 29 тисяч перебуває у Франції, 12 тисяч в Англії і 12 тисяч у Швайцарії. У Злучених Державах Північної Америки примістилося 50 тисяч, в Полудневій Америці 40 тисяч і в Палестині 60 тисяч. У звязку з тим швайцарська преса пише: „Вражає ота різка диспропорція особливо між Швайцарією й Англією. У Швайцарії на скупім терені живе 4 міліони людей і ще ця країна мусить примістити тільки само жидів, що Англія на своїх величезних просторах.

—o—

Сойм і сенат.

В СОЙМІ.

Сойм радив у пятницю над буджетом міністерства суспільної опіки. Після реферату пос. **Жиборського** почалася широка дискусія, в якій забирало слово понад тридцять послів. З українців промовляли пос. **Дмитро Великанович** і пос. **Степан Навроцький** (про те на іншому місці). З польських послів торкалися українських справ відповідаючи на промови українських послів [illegible] звичайно посли **Островський** та **Жиборський.**

В СЕНАТІ.

Сенатська буджетова комісія взяла від [illegible] ради буджет міністерства промислу і торговлі. Реферував сен. інж. **Кобилянський.** Потім виголосив промову міністр **Антін Роман.** На [illegible] дуже широкої дискусії відповів мін. Роман.

—o—

АМЕРИКАНСЬКІ МОРСЬКІ МАНЕВРИ.

ВАШИНГТОН. Президент Рузвельт виїхав на Фльориду, де в суботу сяде на контрторпедовець, щоб взяти участь у маневрах фльоти. У вашингтонських політичних колах твердять, що від висліду маневрів залежатиме рішення Рузвельта чи досить буде — згідно з проєктом Рузвельта — поширити Панамський канал, чи треба буде конче збудувати Нікарагуанський канал. Маневровим завданням буде концентрація атаків фльоти на Панамський канал.

—o—

НАПЕРЕД ЗНАЮТЬ, ЧИМ ЦЕ ПАХНЕ.

ПРАГА. Шкільна влада розіслала до всіх учителів чеських шкіл квестіонар, в якому учителі мають під словом чести заявити своє расове походження. У багатьох випадках замість виповнених квестіонарів учителі жидівського походження надсилають прохання про димісію. Між іншим про уступлення з дотеперішнього становища повідомив звичайний професор [illegible]ного права в університеті Масарика, д-р Странський, жид з походження, що є одночасно власником великого чеського видавничого концерну „Лідове Новіни".

—o—

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ЗАХОПИЛИ ЕСПАНСЬКИЙ ДІМ У БЕЛЬҐІЇ.

БРУКСЕЛЯ. Прихильники уряду ген. Франка, еспанські націоналісти, захопили в [illegible] вечором у свої руки тутешній „еспанський дім". Бельгійська влада арештувала їх і з доручення поліції перевірила їх документи. Дім перебрали назад його адміністратор і секретар еспанської червоної амбасади.

Хто ще не прислав самочинно дару з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборона Львова 12 — той зробить це певне в лютім.

ЗАВОРУШЕННЯ В СИРІЇ.

Турецький щоденник „Джумгуріят" повідомляє з Сирії, що в Алеппо і з Латтакії [illegible] стає сильний протиурядовий рух. Було [illegible] сутичок між військом і цивільною людністю. В Алеппо перебрала владу французька [illegible]. Комунікація між Латтакією і рештою Сирії перервана.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА МІЖ ЖИДАМИ В ПАЛЕСТИНІ.

В цілій Палестині вибухли [illegible] внутрішні сутички між жидами. Поліційні [illegible] не скривають своєї тривоги з приводу ситуації, що витворилася. Гебрейська преса, [illegible] події в краю, говорить просто про вибух громадянської війни між жидами, обтяжуючи відповідальністю за витворений стан [illegible]. Боротьба йде між соціялістами та [illegible]ністами.

ЗНИКЛА АВТОНОМІЯ КАТАЛЬОНІЇ.

БУРГОС. Всі уряди в Каталонії, [illegible] підлягали досі генералідаді, розвязано і створено нові, які підлягають безпосередньо урядові в Бурґос.

СЕНАТОР БЕРАР ВИЇХАВ ДО БУРҐОС.

Після конференції з мін. Боннетом сенатор Берар виїхав у пятницю вечором до Бурґос. В суботу пополудні стрінеться з міністром закордонних справ національного уряду ген. [illegible]ном. Після повороту сен. Берара [illegible] ля президента Азані та червоної амбасади в Парижі.

НОВИНКИ

НЕДІЛЯ

19 Лютий

Ст. ст. 6. лютого 1939.
Сиропісна неділя. Вукола.
Лат. Запустна неділя. Конрада.
Сонце: схід — 6.30, захід — 16.47.
Місяць: схід — 6.40, захід — 17.56.
Новик в год. 7.28.

Завтра: 20. лютого. Понеділок.
Ст. ст. 7. лютого 1939.
Партенія і Луки.
Лат. Льва еп.
Сонце: схід — 6.28, захід — 16.49.
Місяць: схід — 7.27, захід — 19.0?
Післязавтра: 21. лютого. Вівторок.
Ст. ст. 8. лютого 1939.
Теодора Стратилата.
Лат. Фелікса еп.
Сонце: схід — 6.26, захід — 16.50.
Місяць: схід — 7.26, захід — 20.04.

—o—

— УВАГА ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ! З нинішнім числом „ДІЛА" (38) висилаємо всім нашим точним передплатникам чергову книжкову премію за місяць грудень 1938 р.: „НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ", повість Володимира Бірчака. Хто не вплатив 25 сот. на порто тієї книжки просимо переслати разом із наступною передплатою. **РЕКЛЯМАЦІЇ ЩОДО ТІЄЇ КНИЖКИ АДМІНІСТРАЦІЯ БЕРЕ НА УВАГУ ТІЛЬКИ ДО 14 ДНІВ. При тій нагоді повідомляємо, що вже в найближчих днях появиться премійний том за січень а дещо пізніше за лютий 1939. Тому просимо не реклямувати книжок за ці два місяці.**
АДМІНІСТРАЦІЯ.

— Конфіската „Діла". Вчорашнє число (37 АБ) „Діла" підпало конфіскаті за кілька місць у промові посла д-ра Витвицького на стор. 3 і 4. Ми видрукували друге видання, яке переслали нашим передплатникам.

— Вугіль—кокс—дерево доставляє молоде українське підприємство Володимир Сидорак і м-р Семен Штайн. Замовляти: вул. Оборони Львова 14, давніше Сикстуська 48. 262 4—10

— Чайний вечір з танцями для членів та впроваджених ними гостей уладжує в неділю 19 ц. м. львівська Філія Карпатського Лещетарського Клюбу в малій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка (II. пов.). Початок в год. 18-ій. Музика джез. 381 2—2

— Космео — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 20—20

— Велика знижка цін на радіоприймачі усіх типів, наймодернішої конструкції. Жадайте інформацій і катальогів в українській фірмі „Е-комп" Львів, вул. Сикстуська 29. На провінцію: безплатна доставка приймача і монтаж антени. 3—3

— Українські авдиції. В цьому тижні передаватиме Львів дві українські авдиції: в год. 14.15—14.30 у вівторок 21. ц. м. гутірку проф. д-ра В. Радзикевича п. з.: „Народні прислів'я" та в год. 14.10—14.30 у пятницю 24. ц. м. концерт легких пісень у виконанні Рени Яросевич (сопран). При фортепіяні В. Балтарович, у програмі пісні до слів Балтаровича, Весоловського й інших.

— Будівельну позичку дістанете напевно при помочі буд. щадництва у Кооп. Банку Міщанські Союз Кредитовий, Львів, Руська 3., тел. 215-16. Ур. год. також від 6—7.30 вечором. Жадайте інформативного листка!

— Початки нашої фільми. Як повстала фільма „До добра і краси" розкаже ред. Василь Софронів-Левицький у клюбі „Нової Хати" в „Труду" в понеділок, дня 20. ц. м. Початок год. 6-та. Членам і гостям раді.

— Засідання Комісії Шевченкознавства. У понеділок 20. лютого в 6. год. вечором в бібліотеці Наукового Т-ва ім. Шевченка відбудеться засідання Комісії Шевченкознавства НТШ. На денному порядку реферат голови Комісії проф. Павла Зайцева „Шевченко у світлі психоаналізи й у світлі документів" та дир. Володимира Дорошенка „Шевченко в цифрах".

— Відчит у т-ві „Плай". Черговий відчит у „Плаю" (Чарнецького 26) виголосить в неділю 19. ц. м. в год. 17. проф. С. Левицький на тему: „П о д і л л я" (I. частина).

— Дайте Вашій дитині бодай одно яблуко денно! Це скріпить її та дасть потрібну кількість вітамін. Як плекати гарний садок, що родитиме дорідні яблука навчить часопис, місячник „Сад і Город", що коштує тільки 2,50 зол. на рік. Адреса: Львів, Руська 20.

— У звязку з опорожнюванням стрихів дехто не хоче за півдармо позбуватися своєї праці. В такім разі зробите добре діло, коли пожертвуєте якунебудь річ (шафу, крісло, стіл) для Ремісничої Бурси, вул. Бартосівни 5, тел. 271-62.

— Черговий виклад у Товаристві українських кооператорів, Техніцька 1, м-ра Ірини Гладкої на тему: „Значіння жінки в кооперативному русі" відбудеться в суботу, 18. лютого в годині 6. вечором. Вступ вільний.

— Вокально-руханковий вечір Орлів-Чорноморців у Знесінні. В неділю, 19. ц. м. відбудеться в салі чит. „Просвіти" в Новому Знесінні „Вокально-руханковий вечір", що його уладжують Кружки „Орлів ім. Лесі Українки й Чорноморців у Знесінні. Початок вечора в год. 19.30. У програмі виступи мішаного хору, жіночого хору, ритмічні вправи, руханковий показ, народні танки і т. і. Після показової частини відбудеться вечірка з танцями. Хорами диригують: Д. Лотоцька і Я. Шусь.

— Реколекції для світських у церкві Премудрости Божої оо. Студитів на Чернечій Горі (за личаківським залізничим двірцем) виголошуватиме від неділі 26. лютого до неділі 4. березня ц. р. о. протоігумен Йосиф Де Вохт Ч. Н. Іаб. щоденно в год. 6. веч. У суботу, 4. березня сповідь, у неділю, 5. березня в 8. год. рано співана Служба Божа, остання проповідь і спільне св. Причастя.

— Кара за шапку „нелегальної організації Січ". Повітове Староство у Львові карним наказом ч. Кр. 3634 на основі письма поліції в Гаях коло Львова з 30-го січня ц. р. покарало Д. Прусa в Гаях гривнею 15 зол. із заміною, якби гривни не можна було стягнути, на арешт 3-ох днів за те, що 3. листопада 1938 р. в Гаях носив публічно шапку нелегальної організації „Січ". Покараний вніс спротив до повітового староства у Львові. Річ іде про шапку, виробу Українських Інвалідів у Львові. Постерунковий в Гаях вже вдруге здер Д. Прусові й забрав зі собою за першим разом „лещетарку", другим разом т. зв. „мазепинку".

— Сенат львівської політехніки зібрався в пятницю в 13. год. на нараду. Вечірня преса вяже це засідання з промовою проф. Бартля.

— Рекордовий подвиг львівської почти — Заг. Лічниця — Валова через Київ. Лист з Заг. Лічниці у Львові до адресата, зам. при вул. Валовій 23 у Львові, ішов аж 7 днів через Київ. Теодор Чорній, хворий в Загальнім Шпиталі у Львові (хірургічний відділ), перед операцією написав листа до свого сина Володимира, який працює в електротехнічному заведенні Льва Надраґи у Львові при вул. Валовій 23, щоб чимскорше прийшов до нього. Тимчасом син вчас не прибув, бо лист, зрештою заадресований згори по польськи (ще й читким письмом), і вдолі по українськи (також читким письмом), наданий 7-го ц. м. у Львові, як доказує печатка, прибув до адресата на вул. Валову аж за 7 днів, значить 15. ц. м. Як видно з печаток, лист був у Києві, де прибили відповідні печатки й де написали „Львув-Польска" (ще й латинкою)! Додати варто, що від Заг. Шпиталю до вул. Валової всього 10 хвилин ходу! Може Дирекція Почт і Телеграфів у Львові вияснить рекордово дивоглядну справу і притягне урядовця рекордиста до відповідальности.

— Скарбова Палата в Тернополі. Як відомо, від довшого часу товклася в ріжних колах справа установлення в Тернополі Скарбової Палати. Підчас соймової комісії перейшов внесок, щоб на ту ціль призначити в буджеті на рік 1939/40 200 тисяч золотих. На останньому засіданні тернопільської міської ради президент тієї ради Відацький повідомив присутніх, що він дістав від воєводи Маліцького вістку про креування Скарбової Палати в Тернополі. Як кажуть, рішення у справі тернопільської Скарбової Палати западе ще цього місяця. У звязку з цим, приблизно 90 урядовців покинуть Львів і перенесуться до Тернополя.

— Солтис і підсолтис за решіткою. Як подає ПАТ, поліція арештувала солтиса і підсолтиса Зеленої пов. Надвірна під замітом надужиття при вирубі громадського ліса.

— Самоуправні вибори у Бродах відбудуться згідно з розпорядком старости — 19. березня ц. р. Місто поділено на 4 округи з 7-ма районами голосування; разом мають вибрати 24-ох радних.

— Вали Траяна. В Жежаві та в Городчиці, 6 км. від Заліщик відкрили величезні земні вали, що їх висипано людською рукою, які творили рід старовинних укріплень. Ці вали довгі приблизно на 300 м. творять частину т. зв. „Валів Траяна", які тягнуться від Збруча.

— Засудили коханців. Апеляційний суд у Львові засудив І. Процика та Пелягію Сидор на підставі присуду перемиського Окружного суду на кару вязниці по 15 літ за те, що він убив мужа своєї любовниці, її за те, що вона його до цього спонукала, щоб мати змогу свобідно жити зі своїм коханцем.

— Львівська хроніка. При вул. св. Кінґи якийсь невідомий напасник вирвав у четвер вечором Ф. Маєвській, яка переходила тою вулицею торбинку в якій було 11 зол., книжечка ПКО на 26 зол. та ріжні дрібнички. — Петро Шидловський, бондар підробив собі свідоцтво військового архіву у Варшаві мовляв, він служив при легіонах, щоб дістати працю в залізничій дирекції. Коли справа сфальшування вийшла на верх, Шидловського подали до суду. — В мешканні А. Янковського вул. Жеромського запалилася пруська стіна від печі. Пожежу вгасила пожежна сторожа. — У крамниці з ковдрами Цімермана (Казимирівська 9) зайнялася від залізної печі вата на полицях. Заки приїхали пожежники крамничні помічники самі вгасили пожежу.

— Кривава бійка в Крушельниці. Пишуть нам зі Сколього: В ночі з 15. на 16. ц. м. в с. Крушельниця кількох хлопців порізало ножами молодого парубка, з Корчина, стшельца і його товариша. Не виключене, що тлом бійки була дівчина. Ранком 16-ого прибув до Крушельниці відділ війська із Синевідська В. та арештував двох хлопців. Арештованих взяли з собою.

— Замкнула господиню в пивниці. Казимира Ахтель мала на пеньку зі своєю господинею Осипою Совою, зокрема приходило між ними часто до сварки на тлі чиншу. Одного дня, підчас такої сварки Казимира Ахтель не надумуючися багато, замкнула свою господиню до пивниці. У пивниці просиділа Сова три години, аж до тієї пори, коли її дочка почула стукання матері з пивниці і випустила її з поневільної вязниці. Ціла справа опинилася в суді, який мусить вирішити, чи льокаторка справді замкнула господиню в пивниці, чи господиня сама себе замкнула, бо Ахтель Казимира всьому перечить.

— Краєва хроніка. На лінії Підвисоке—Галич мішаний поїзд віхав на фіру Петра Орищина, який вийшов ціло, подібно як і кінь. — Студент варшавської політехніки З. Ольшевський станув на залізну лапку, наставлену на вовків; перевезли його до шпиталю з раненою ногою. — Подібний випадок трапився біля Тустаня, але там поїзд переїхав коня.

— Дитина, яка перший раз їла аж в 11 році життя. Малий льондонець Боббі Джордан дістав ще як 11-місячне немовля небезпечну хоробу горла, яка спричинила в організмі такі комплікації, що організм не міг нормальним способом приймати ніяких харчів. Щоб дитині урятувати життя лікарі перевели незвичайно важку операцію і від тієї пори пожива спеціяльно заінстальованим апаратом переходила відразу до шлунка дитини. Одинацять літ перебував малий Боббі під постійною лікарською опікою (заможніх батьків коштувало воно немало) і щойно недавно лікарі зважилися подати хлопчикові поживу в нормальний спосіб. Проба вдалася і по новій операції апарат до відживи вийняли та хлопчина перший раз у житті почав зовсім правильно їсти.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „НИНІ ВВЕЧІР У РІТЦА".

Американська кримінальна фільма з французькою артисткою Аннабелею, що щораз краще говорить по англійськи, а в цій фільмі показує свій хист насліджувати теж еспанську мову, переодягнена за еспанську маркізу. Це історія банкротства чесного банкира, якого забили його вороги, зорганізувавши змовницьку спілку. Сирота-донька, що хоче сплатити вкладчикам у банку свого батька всі їх вклади шукає злочинців. Їй помагає якийсь невідомий багатий молодець, якийсь невідомий американський детектив і..., глядач сам не знає, хто тут приятель і хто ворог. Наречений багатої дівчини належить до найчорніших характерів із симпатичним виглядом, а головний організатор банкротства та душегубства живе собі безжурно в Монте-Карльо. Туди їдуть усі справжні та аматорські детективи. Молода дівчина така відважна, що пхається у найбільшу небезпеку. Кримінальний роман з сентиментальним геппіендом. Єдиний дотепний мотив усієї фільми — це розчарування американця, який ніде не може дістати правдивої доброї кави.

✝ Посмертні згадки.

О. ВОЛОДИМИР СТЕФАНОВИЧ.

Дня 16. лютого ц. р. зложила Гуцульщина до гробу одного з найкращих своїх громадян, довголітнього пароха Кут о. Володимира Стефановича. Важку страту понесла Косівщина; страта ще важча, коли подумати, що Покійний, так сказати о, забрав з собою до могили довголітню історію Косівщини. Адже він 30 літ (1897—1927) брав провідну участь у всіх її переживаннях. Йому одному були відомі всі терпіння і болі її громадян, Йому одному звірювалося селянство зі всього, чим накипіло його серце. Що більше — всі безідейні, а то й пропащі одиниці тільки Його осуду боялися, тільки погляду Його очей уникали. Тільки перед ним національні грішники сповідались і просили прощення... Він був другий після о. Попеля з Довгополя, якого Гуцулія своїм „татком“ величала. Більше ідеї в душі, більше віри в нашу справу, більше надії на гарне майбутнє. Він перший серед темноти та нужди в Косівщині промощував дорогу до її двигнення. Ніколи і ніякий історик, що буде писати історію Гуцульщини, о. В. Стефановича не помине, бо не було ніодної ділянки народнього життя, не було ніодної події, ніодного моменту в часі зриву чи упадку на Гуцульщині, при яких не було б Покійного. Про це всі добре знали і було багато таких, що докладали всіх сил, щоб Його зломити, або й цілком знищити. Чого він тільки не витерпів! І хоч зломили Його фізично, але морально Він все виходив переможно.

Не сила в короткій, до того ще гарячій згадці переповісти всю Його працю, та все-ж треба згадати бодай найважніше. Багато труду вложив Він при організуванні української гімназії у Вижниці на Буковині, призначеної для Покуття, до якої особисто стягав талановитих дітей і якими наче рідний батько опікувався. Коли Буковина попала в румунські руки, заложив Покійний приватну гімназію в Кутах, що її кілька літ сам удержував. Був організатором Косівщини, головою Філії „Просвіти“ в Кутах, основником Філії „Сільського Господаря“ та Кружка „Р. Ш.“ Ніодного віча, ніодної наради не було без Нього. Кілько то інтервенцій у часі війни записати на Його конто! Кілько заслуг Він поклав опікуючись тоді полоненими та хорими! А проте — як часто відплачувались Йому люди чорною невдячністю, підриваючи Його вразливі нерви! Та треба сказати, що робили це тільки одиниці зпоміж міщанства, бо селянство ставилось до Нього з таким довірям, як до нікого іншого. І завдяки цьому довірю, не зважаючи на те, що це була домена радикалів — при парляментарних виборах кандидат нац.-дем. партії діставав у Косівщині таку скількість голосів, що все виходив послом (о. Войнаровський, Скварко).

В родинному житті був Покійний найліпшим мужом, батьком і найліпшим другом того, хто вступив у Його хату. Залишив незабезпеченого сина Льва та ідейну дружину Ольгу, що була гідною Його товаришкою життя, що ділила з ним нерозривно всі радощі і смутки. Вона одна не давала Йому під тягарем невдачів падати. Хоча часто той тягар був понад людські сили.

Покійний залишив по собі глибокий жаль у всіх, що бодай раз у життю з Ним стрінулися. Вічна Йому Память!

В. Цалинюк.

Дописи.

ГОРОДОК

Крутянська академія. Заходами горстки українських студентів улаштовано 5. лютого святочну академію в честь героїв, поляглих під Крутами. Академія відбулася в пізнішому речинці з цього приводу, що на 20. січня салю „Помочі“ винаняла дирекція каси для соціялістів (П. П. С.) на вручення прапору. На програму крутянської академії зложилися: 1) Вступне слово п. Михайла Цупьовського, студ. прав. 2) Мішаний хор читальні „Просвіти“ Городок-місто під дир. п. Е. Мельника відспівав кілька стрілецьких пісень. 3) Декламація „Зоріла Золота Заграва“ В. Янова, що її виголосила п. Паньківна з Мшани. 4) Мішаний хор — „Слава Героям“. 5) Виступ бандуриста Марпицького зі Львова зі сольоспівом студ. Шандри з Керниці, які виконали: а) Лети, моя думо, б) Стає хмара зза Лиману і в) Гей там на горі — на домагання публики мусіли виконавці останню точку повторити. 6) Декламація „Тіням Героїв“ Степана Брика, яку виголосив студ. Шандра. 7) Виступ дутої орхестри читальні „Просвіти“ з Керниці, яка відограла низку стрілецьких пісень. 8) Мужеський хор читальні „Просвіти“ Городок-місто відспівав вязанку стрілецьких пісень (пісні: „Гей у лузі“ та „За рідний край“ заборонило старосто співати). 9) Останню точку академії виповнила гарно виведена інсценізація п. н. „Крутянська легенда“, що своїм змістом та сценічними ефектами загально подобалася і викликала відповідний настрій. Академію закінчено національним гимном. Улаштування академії вимагало багато труду і праці, всеж невеличка скількість студентів членів філії „Просвіти“ при чинній співучасти членів читалень „Просвіти“ в Городку-місті та Керниці віддала гідно поклін крутянським героям.

ЖОВКВА.

Вечір народньої ноші в Жовкві. В суботу 11. лютого п. р. відбувся заходами філії Союзу Українок у Жовкві в салях Українського Повітового Дому вечір народньої ноші. Прибувших привітала п. Банахівна, голова Ф. С. У. у Жовкві. Реферат про красу, традицію і значіння народньої ноші виголосила п. Л. Бурачинська зі Львова. Потім відбулася ревія нашої народньої ноші з фаховими поясненнями п. дир. Павликовської. У програмі вивели членки Кружка „С. У.“ у Бутинах народню картину „Прядки“ в стародавніх барвних бутинських строях. На закінчення вечора членки Кружка „С. У.“ у Жовкві вивели картину „Ягідки“. Треба підкреслити, що хоча була погана погода, на вечір прибули громадно гості з далекого Бутина і Рави Руської. Теж жіноцтво Жовкви зорганізовано виповнило салю Повітового Дому. Організацію вечора та його успіх треба завдячувати праці п. п. Орловської, Банахівної та інших членок Ф. С. У. у Жовкві. — **Гість.**

КОЛОМИЯ.

Ялинка середношкільної молоді обидвох українських гімназій — державної мужеської та коедукаційної Р. Ш. — відбулася в неділю 5. п. м. заходом батьківських кружків у салі щадничої каси. Програму почала вистава 3-дієвої песи проф. д-ра А. Княжинського „У святий вечір“, написана спеціяльно на той день та виконана молодими аматорами обидвох гімназій під наглядом та за вказівками самого автора. Акція песи відбувається в серці нашої Гуцульщини, в околиці Жаб'я, герої — гуцульська родина, точніше дві 12-літні дівчинки і два небагато старші легіники. Зміст простенький: молодий Іван, вертаючи під святий вечір з міста, куди возив ялинку панові, що обдарував цікавого гуцулика книжками, попадає недалеко села під лісом на тічню вовків. Сполошені коні скидають на бездоріжжі серед сніговії слабосилого візника в бердо й летять у безвісти. Хлопець, шукаючи коней, попадає в блуд і втомлений, перемерзлий сідає на пеньок відпочити. Його огортає поволи сон: він бачить чарівний танок сніжинок, зиму... В останній хвилині находить його щирий побратим Юра і ратує від білої смерти. Рівночасно його сестричка Марійка находить коні. Завдяки тим молоденьким героям-сиротам, що не побоялися ні ночі, ні сніговії, ні вовків, батько-мати дістали назад свого сина, якого оплакували як пропащого, сестричка Калинка братчика. З радощами засідає ціла родина до святої вечері, щастя вернулося до сиріт, бо вдячний батько прийняв їх до себе за рідних дітей. Свідками того стають колядники — „пльєсаки“. — Цю ткань вимережив автор зручно і щедро поетичним та етнографічно-побутовим матеріялом, на який така багата наша Гуцульщина, і збогатив юнацьку сценічну літературу милою картиною гуцульського побуту, з оригінальними віруваннями, звичаями, ношею й мовою. Дбайлива зовнішня форма вистави (ефектовна декорація 2-гої дії п-ни Прозіної), оригінальні жаб'євські строї, зовсім вдатна гра молодих аматорів, які ні в чому не спроневірилися честенькій інтенції автора й режісера в одній особі, вкінці добре підібрана музична ілюстрація деяких місць, виконана др. Руб[illegible]гером, — все те склалося на симпатичну цілість, яку численна публика нагородила щирими оплесками. — Після вистави розвернулася весела забава молоді, а по 22-ій год. старших, яка протягнулася майже до самого ранку.

СКОЛЕ.

Звільняють українців. Осип Насірний, урядник міського уряду у Скольому, дістав повідомлення, що по трьох місяцях тратить працю. На його місце заанґажовано ем. капітана. Як довідуємося, [illegible] Сколього вислали петицію до вищої влади з домаганням перенести зі Сколього двох судових урядовців українців, до речі, вповні льояльних громадян.

Загальні Збори Кружка „Р. Ш.“ у Скольому відбулися 5. лютого при слабенькому заінтересуванні членів (19 присутніх). Увесь звіт відчитав голова д-р С. Дол[illegible]ицький. Кружок з ріжних причин (не остання: пасивність виділу) не розвинув майже ніякої діяльности й не спромігся навіть на спровадження календарів чи свічок на Різдво. Збірка на „Р. Ш.“ принесла [illegible] 100 зол. Ніякої дискусії не було. Вибір нового виділу [illegible] місця застряг на мертвій точці, бо ніхто з присутніх не хотів прийняти головства, так, що доходило до сварки. Класичний приклад на ерізу серед української інтелігенції. Ситуацію врятував старенький о. дек. М. Мосора, який своєю згодою на вибір дав доказ високого зрозуміння громадянських обовязків. Виділ Кружка на своєму першому засіданні 8. лютого п. р. уконституувався так: голова о. дек. М. Мосора, заст. голови [illegible] М. Притуляк, секретар М. В. Дольницький, скарбник С. Лучка, господиня Д. Заяцівна, бібліотекар А. Шуп[illegible]ка, член о. Д. Ковалюк. Сподіваємося, що новий виділ поведе працю якслід і таку установу, як „Р. Ш.“, поставить на відповідному рівні.

Відгомін нелюдського вбивства. У Скольому відбувся похорон жертв жахливого вбивства у селі Каль[illegible]не. На час похорону всі жидівські крамниці були закриті. Ця макабрична церемонія, серед реву [illegible] і плачів та три наспіх збиті трумни [illegible] робили жахливе враження. На тему цього звірського вбивства кружляє безліч версій. Як довідуємося, вбивство це дало притоку до ревізій серед деяких членів громади Кального та всякої тяганини. Трудно [illegible]рити, щоб якісь ідейні одиниці мали щонебудь спільного з цим нелюдським убивством.

Загальні Збори „Союзу Українок“. Філія „Союзу Українок“ у Скольому відбула свої річні Загальні Збори 9. лютого. Зборами проводила делегатка Головного Виділу, яка, відкриваючи їх, виголосила вступну промову, вказуючи труднощі у відновленні діяльности та водночас візвала філію до праці, пригадуючи [illegible]ду: „Перешкоди існують на це, щоб їх поборювати“. Прикрим дисонансом було те, що деякі [illegible] ласкаві були прийти зложити звіт. Діяльність філії після реактивування т-ва досить скромна, але [illegible]ставлені пляни дають надію на посилення й розширення праці в Скольому й окрузі. В дискусії забирали голос пані: Івасикова Р., Бандрівська Д., Івасик[illegible] Філя, Микитин Н. (Тухля), Дольницька Н., Заяцівна [illegible] Лучкова М. та інші. Збори закінчилися в 8-ій год., а вечором у власній домівці відбулося спільне засідання обох, старого й нового виділу, у приміщенні [illegible] та спільна вечеря. — Жлемо за праце!

СТАНИСЛАВІВ.

Сходини Пром-Банку. Мин. неділі відбулися в залі „Нар. Торговлі“ окружні сходини членів Пром-Банку. Сходини відкрив інж. Мілянич, [illegible] після відкриття вибрано президію сходин у складі: інж. М. Бачинський як предсідник і М. Т[illegible] як секретар. З черги інж. Мілянич здав звіт з діяльности Пром-Банку в минулому діловому році. Не будемо тут задержуватись над подробицями, бо [illegible] зможуть запізнатись докладно з діяльністю Пром-Банку з друкованих звітів. Зазначимо лише, що [illegible] рік був дальшим доказом довіря до Пром-Банку [illegible] ких радів його членів та прихильників. [illegible] пом у розвитку тої молодої установи. Особливо [illegible] далання нових підприємств заслуговує [illegible] знаки: Пром-Банк занявся т. зв. мобілізацією [illegible] або пластично сказавши, видобуванням від [illegible] мадян гроша, що досі зберігався по [illegible] панчохах чи інших „коритах“ і „ямах“ [illegible] За почином та з ініціятиви Пром-Банку [illegible] брика пилків „Сталь“, пущено в рух [illegible] олієрню і дестилярню, що вже в найближчім [illegible] випустить перші продукти на ринок, [illegible] приємство „Ванію“, у Львові створено [illegible] корінних купців „Гурт“ і т. д. На те все [illegible] Банк видобути від громадян гроші, [illegible] довіря. А не забуваймо, що Пром-Банк [illegible] ледви три роки! Після діловоrо [illegible] звіту інж. Мілянича [illegible] порушено цілу низку важних справ. [illegible] інж. В. Дутки про відношення Дирекції Пром-Банку [illegible] службовиків та їх винагороду [illegible] відношення Дирекції до службовиків [illegible] ре, просто дружнє. Службовики [illegible] святою та зі зрозумінням. [illegible]

в Банку є 138.— зол. і не сходить у поодиноких випадках нижче 100.— зол. За надчисельні години дістають службовики винагороди. Порушувало теж справу наладнання скоріших звязків централі з відділами, запобігання бюрократизації, зменшення оплат при векселевих трансакціях, унормування висоти кредиту і багато ін. На особливе підкреслення заслуговує внесок дир. Снігуровича (одобрений зібраними), щоб з чистого зиску Пром-Банку призначувати щороку більші суми на купецькі школи й курси. Внесок дуже важний і певно на Заг. Зборах Пром-Банку не буде потребувати довгого аргументування. Після дискусії над звітом вибрано десятьох представників Станиславівщини на Заг. Зборах Пром-Банку у Львові в складі: о. Тверлохліб, інж. Вачинський, п. Будзиновський, п. Дейчаківський, п. Дзюбановський з Калуша, п. Чолій з Галича, інж. Лисий, п. Синишин Семен, „Купецька Поміч" та інж. Дутка. Побажано будоб, щоб такі сходини відбувались частіше, бо на них довідуються зібрані про справи нові, яких на станиславівському ґрунті ніхто досі не порушував. Шкода, що на цих сходинах не були заступлені всі наші економічні установи, а то могла виявлятись ще живіша й корисніша дискусія.

В. Л.

Спорт.

БОКС.

УКРАЇНА — ЧОРНІ II.

Остатні змагання за мистцтво Б-класи в боксі між Україною та запасною дружиною Чорних відбудуться в неділю 19. п. м. у Спортовій Галі при вул. Яблоновського. Початок змагань в год. 7. вечором. Обі дружини виступлять у своїх найкращих складах.

ФІС.

КОНКУРС СКОКІВ.

1. Ст. Марусаж (Польща) 73.5 м. і 71.5, нота 227,5; 2) Лір (Нім.) 67 і 72 м. нота 214,8; 3) Андрій Марусаж — 64 і 65 м. н. 208,1. Дальші місця займають: Бераєр (Нім.), Селін (Швеція), Мерц (Нім.), Мерганс (Нім.), Внук (Польща). Всіх змагунів було зголошених 35.

НОРВЕЖСЬКА КОМБІНАЦІЯ.

Найбільшою сенсацією є невдача норвежських змагунів. Висліди комбінації такі: 1) Бераєр 36, нота 420,6; 2) Селін 426,6; 3) Фосейд 422,4; 4) А. Марусаж 410,6; 5) Мерганс, 6) Мерц, 7) Ст. Марусаж.

—o—

Нові книжки й журнали.

CATALOGUS Ordinis Basiliani Sancti Iosaphat Provinciae Haliciensis SS. Salvatoris. Ineunte anno 1939. LVI. Leopolis, 1939. Typographia PP. Basilianorum in Żowkwa. ст. 56.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема" — опера.

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „Тартюф". Год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф".

Вівторок 21. II. год. 8.45 веч. Симфон. концерт.

Театр Ріжнородностей.

Від суботи дня 18. II. до вівторка 21. II. включно — театр нечинний.

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:
18. II. ?
19. II. Кирка з Льолею.
ХОДОРІВ:
20. II. Маруся Богуславка.
21. II. Найвірніший чоловік.
22. II. Цариця Грузії.
23. II. Пригода в Черчі.
24. II. Кирка з Льолею.
25. II. Шаріка.
26. II. Зоря над Почаєвом.

— З Ходорова іде театр до Рогатина. — Дня 1, 2, 3. і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ПЕРЕМИШЛЯНИ:
18. II. Подвійна бухгальтерія.
19. II. Гриць.
20. II. Хам.
Потім театр іде до Винник.

КІНА.

АМПІР: „Елисейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „Нині вечором у Ріттца" з Аннабелею.
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
БАЙКА: „Павел і Гавел".
БАЛТИК: „Пригода Робін Гуда".
ВАНДА: „Народини звізди" та „Великий чародій".
ҐРАЖИНА: „Історія вортиці Славея".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСИНО: „Рена" („Справа 777").
КОПЕРНИК: „Месники".
МАРУСЕНЬКА: „Невірне серце".
МЕТРО: „Циганські романси".
МІРАЖ: „Гегенна".
МУЗА: „Чотири вовки".
ПАКС: „Свято краси" (II-га частина Олімпіяди).
ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".
РАЙ: „Страхи" за Укневською.
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".
РОКСІ: „Щаслива 13-ка" зі Седлачовським і Гашівною та коліровий додаток.
СВІТ: „Двійняк", „Княжна циганів" — кольорова фільма.
СВЯТОВІД: „Золотоволоса" (Джанета Мекдональд).
СТИЛЕВЕ: „Пригода удвоє" та ревія.
ТОН: „Білий метелик" Соня Геніє, „Алярм на морі".
УТІХА: „Останній алярм" і ревія.
ХИМЕРА: „Каучук".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 18. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Розр. музика, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель" оповідання, муз. образок, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Форт. recital Аліни ван Баренцен, 17.25 Про ростину у звіряти, 17.35 Канцонети та мадригали Палестріни, 17.56 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка. У робітничій читальні, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Нар. капеля, 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, 21.00 В останню карнавалову суботу, орх., рефрени; у перервах: Три свечі Ервіна Альбрехта (Німеччина), 22.55 Інформаційна авдиція., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 19. лютого 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська газетка, Огляд ринків рільничих продуктів, Тріо, 8.45 Хлібороб. скринька, Пісні у вик. хору з Будзанова, 9.15 Оперова музика, 11.47 Зі Закопаного, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Вийняток з творів Пілсудського, 13.05 Із руслом Черемоша, 13.15 Музика з пл. 14.40 Трохи пісні, трохи слова, відповіді на листи дітей, 15.00 Словно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі Закопаного, 17.30 Орх., солісти; у перерві в год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця Під Левом" 19.50 Спів. recital Багрії Нурі-Гаджіч, артистки кор. опери в Білгороді, в супр. форт., 20.10 Спорт. 20.15 Спорт. політ. огляд. веч. денник. метеорольоґічні вістки, звук. тижневик, програма на завтра, 21.10 Орх., 21.35 Весела авд., 22.30 Музика, 23.00 Ост. вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 20. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Цікаві товарознавчі речі, Сучасне приладдя праці ремісника, 13.30 „Франц Ліст" авд. для гімназій, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Грецький міт: „Три золоті яблука" авд. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Суспільні науки, 16.35 Фрагменти з найгарніших опер Р. Штравса у вик. Збоїнської-Рушковської та солістів у супр. форт., 17.20 Фотографічна виставка у Львові, 17.30 Для кожного є місце у суспільній праці, 17.40 Концерт, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Актуальні справи процедури в судах, 18.20 Република на ледовому шпилі, 18.30 Концерт, 19.00 Зі Закопаного, 19.10 Вояцька авдиція, 19.40 Розр. концерт, орх., сол., 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, орх., форт., 21.40 Поетичні новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Старий і новий Львів: Шляхотні маніяки (Бібліофіли мин. століття), 22.20 Із спікерового альбуму, 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 21. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для дітей, 11.30 З Мілекерових оперетов, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Золота долина на Поділлі, Пісні (В. Кричевський тенор) у супр. форт., **14.30 Народні приповідки, літературний нарис, в українській мові виголосить проф. В. Радзикевич**, 14.45 Господарські та біжучі вістки, 14.50 Біржа, 15.55 Програма на завтра, 15.00 Життєписи машин: Телеграф, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Пісні Ст. Невядомського, 16.45 У барвному світі кришталів, 16.55 Два фортепіяни, 17.20 Що це таке безпроцентовий кредит 17.30 З піснею по краю, 18.00 Два роки заняття задінення, 18.10 Найкращий Мольєра у опіх. фейл., 18.20 Весняні роботи в пасіці, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., саксофон, форт., 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогульки: В Партеноні, 22.25 „Оселедець", танк. музика; у перерві в год. 22.55 Інформ. авд., в год. 23.00 Ост. вістки, 24.00 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 18. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 18.00 Мельодії в сумерку, 20.10 Військ. орх., 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 19.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 18.40 Мельодії з Ірляндії, гутірка з пл., **19.20 Комунікат в українській мові**, 20.10 до 22.30 Веч. танку, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасні пісні, 20.10 Виступ англ. танк.-муз. ансамблю, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00—23.00 „Кармен" оп. Бізета, ПРАГА 19.25 Концерт хору й орх., 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 17.15 Танк. музика, 19.25, 22.00 Розр. музика, 21.00 Смичк. квартет, РИГА 20.00 „Весела вдова" оп. Легара, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15, 21.45 Легка музика, 19.00 Мандоліни, 20.00 Соната на скр. і форт. братів Владігерових.

Неділя, 19. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 19.00, 22.15 Комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.20 Мадярські мельодії, 20.10, 21.00 Орх., форт. дует, БІЛГОРОД 18.00 Театр Уейн 20.00 Нар. пісні, 21.00 Хор, БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.10 Скрипка, 18.05 Концерт із муз. академії, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Вес. авд., **19.20 Комунікат в українській мові**, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.00 Давня камеральна музика, 20.10, 21.00 „Карнавал" на осн. комедії Нестроя, КЕНІГСБЕРГ 22.10 Розр. музика, ЛЯГТІ 17.25 Пісні ЛІОН 20.30 Російський хор, МІЛЯНО 21.06 Концерт квартету, ПРАГА 15.20 Популярний концерт, 17.35 Давні весільні пісні, 19.20 Військ. орх., РАДІО РОМАНІЯ 20.00 „Зброїваик" оп. Льорцінга, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Данська танк. музика, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.30 Вечір опер, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00 Пісні, 22.00 Військ. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні.

Понеділок, 20. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 9.45 Для дітей, 10.00 Дитячі пісні, 17.00 Віол., 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00, 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 13.30 Військ. орх., 18.10 Словацька музика, 18.50 Танк. музика, ВІДЕНЬ 16.00 17.10, 18.00 Розр. концерт, **19.20 Комунікат в українській мові**, 20.10, 21.00 „Карнавал у Римі" оп. І. Штравса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Фільг. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.10 „Німота дилана" оп. І. Штравса, ЛЯГТІ 18.00 Легка музика, 18.40 Пісні, 20.20 Танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Розр. програма, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 17.25 Солісти, 18.25 Військ. орх., 20.25 Скрипка, форт., РАДІО ПАРІ 18.05 Форт., 19.15 Скрипка, 19.30 Пісні, 20.00 (після комунікату) Легка музика, РИМ 17.15 Віол., 21.00 Арфа, флет. 22.15 Розр. музика, СОФІЯ 17.40 18.00 18.15 Музика, 19.00 Спів, 20.00 Хор.

Вівторок, 21. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танк. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.00 22.15 Спів. recital, 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.15 Орх. концерт, БУДАПЕШТ 12.10

Орх., 18.00 Джез, 18.50 Циг. музика, 19.05 Нар. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.25 Фільм. мельодії, танк. музика, ВІДЕНЬ 18.20 19.00 Військ. марші, **19.20 Комунікат в українській мові.** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 18.15 Німецька нар. музика з Мадярщини, Югославії, Румунії, КЕНІҐСБЕРҐ 15.40 Казки та пісеньки, ЛЯҐТІ 18.15 Форт. музика, 19.30 Популярний скандинавський концерт, ЛІЛЬ 20.00 Форт.: Бетовен, Брамс, МІЛЯНО 17.15 Форт., 22.15 Тріо, ПРАГА 15.15 Танк. теми у Двожака, 17.30 Квартет ц-моль Брамса, РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипка, форт., 19.15 Пісні, 19.30 Соната оп. 78 Бетовена, РИМ 17.15 Хор, 21.00 22.00 23.00 „Лукія з Ляммермуру" оп. Доніцетія, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 19.30 Смичк. квартет, 20.00 20.55 Спів, 21.25 Легка музика, 22.00 Танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 17. лютого 1939.

1 кг. масла дес. бльок. без оп.	зол. 3.25—3.30
1 кг. масла бочк. вкл. з опак.	зол. 3.30
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. яєць	зол. 0.90

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця знижкова.

Подяка.

Невблагана смерть забрала нам найдорожчу дружину, матір, доньку і сестру бл. п. **Станиславу з Пашків Бабяєнову** з Чесанева. Тому, що не маємо змоги кожному з окрема подякувати, цією дорогою складаємо щире „Спасибі" — передовсім Вп. д-рові Шиманському за безкорисну й жертвенну лікарську поміч, зокрема та особливо складаємо щиру подяку Впреп. отцям Деканам — Миронові Колтунюкові й Олександрові Козенці, які своєю присутністю та участю звеличали похорон, Всеч. о. Козенкові за щире прощання дорогої Помершої. Всеч. отцю Симонові Посіці за духову потіху підчас недуги, як теж за щирі слова над могилою та за провід в похоронах.

Щиро дякуємо теж усій присутній інтелігенції, міщанству та доокличним селянам за слова співчуття й звеличання похоронів.

Чесанів, 13. лютого 1939.

Муж з донькою,
і мати зі сестрами.

389

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": д-р Волод. Ленець, лікар у Комарні зол. 21.— для **Інвалідів** і зол. 20.— для „найбідніших". На **Рідну Школу** зол. 5.— о. кан. Лопатинський.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРОДАВЧИЦІ (продавців) галянтерійної бранжі прийме коoп. „Базар", Львів, вул. Косцюшка 5/I. — Потрібна порука; з готівковим забезпеченням мають першенство. 384 2—3

КУПНО — ПРОДАЖ

НОВУ реальність в Мостах Великих (крамниці, мешкання) продам або заміняю на Львів. Зголошення до Адмін. під „Одноповерхівка". 397 1—1

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам камяницю двоповерхову нову, солідної будови, нарізну, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дохід 9.000, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 3—10

ДІМ У СИРІМ СТАНІ 4-ПОВЕРХОВИЙ під дахом з ділошими стінками, знаменито положений і будований, нові позички — продам. Оферти до Адмін. „Діла" під „Оказія". 391 1—2

ДІМ 3-ПОВЕРХОВИЙ, НОВОВИКІНЧЕНИЙ, знаменито положений, найвищий комфорт на продаж. Оферти до Адмін. „Діла" під „Дім". 1—2

ПРОДАМ новий дім у саді. Ольшинки ч. 27. (бічна ген Івашкевича). 292 1—1

За 1 зол. 10
Знаменитих ножиків до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі з тої ділянки
тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок

Бандажист і ортопедист
М. ПОЛЯЧЕК в Самборі 83.
Пропуклинові бандажі для вжитку при найбільших пропуклинах. Спеціяльні паси проти опаду шлунка. Бандажі проти матиці. — Ґумові панчохи проти жилаків. Ортопедичні підкладки під плоскі стопи. Ґумові сечники. — Штучні ноги і руки.
Ортоп. корсети проти кривого хребетного стовпа. Ортоп. апарати для направи скривлених стіп тощо.
Ілюстровані цінники задурно.
289 —3

ФАБРИКА машин, компletно уряджена і відлівня заліза, вокружному великому місті Сх. Галичини на продаж. Зголошення „Діло" „Фабрика". 362 2-2

ПРОДАМ або винайму 1-поверховий дім (кінець вул. Янівської) 8 кімнат, кухня, лазничка, електрика — садок. — Ближчі інформації від 14—18 год. вул. Домініканська 11. п. Гозиковичева. 349 3-3

ВІЛЛЯ В ГРЕБЕНОВІ деревляна, крита дахівкою і бляхою, камінна підмурівка 14 убікацій (в тім велика веранда-їдальня); 1/4 морга городу є в нім 48 овочевих дерев і кущів — продам дешево на заохорону або малий пенсіонат. Т. Лотоцький, Львів — Трибунальська 4. 368 2—5

НЕ ЧЕКАТИ! бо нагода такого дешевого купна актуального білля скоро минає, ось ціни: сорочки шовк. попел. замість 7.80 зол. 4.90, піжами жіночі мужеські замість 9.80 зол. 7.90. „Астра" фабрика білля, Львів, Сикстуська 2. 310 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

Б. ВЧИТЕЛЬКА, літ 28, міщ., шукає праці експедієнтки, касієрки, господині. Кремянець, Широка 80, склеп п. Горячої. 376 2—

ПРАКТИЧНА, ощадна, невибаглива господиня попровадить зараз господарство у священика. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Невибаглива". 2—3

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ мешкання (партер або 1. пов.) з харчем для ученика 1. кл. гімн., околиця голови. гімназії при вул. Сапіги. Осібна соняшна кімната. Харч добірний. Може мешкати і другий ученик з тої самої гімназії. — Зголошення до Адмін. „Діла" під „Спокій". 393 1—2

РІЖНІ

ВИАРЕНДУЮ першорядний пенсіон „Віта" Живець Черче, що складається з 16 кімнат, їдальні, кухні і кімнати для служби, повний умебльований, з постілю і біллям, кухонним начинням і столовим накриттям. Ближчі інформації: Львів 25, вул. Жвірка 48 у К. Калецької. 380 2-

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проєктів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2333 15-52

ГОДИННИКИ і біжутерію найпропаніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 94-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, ґумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 27-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевіше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 24-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики
Роман Лисяк
б. приватний асистент д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. кліники.
Львів, вул. Оборони Львова 22.
Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

Під увагу приїздним до Перемишля!
Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ
Михайла Кузишина
ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

Всякі тапіцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. тапіцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі тапіцерські меблі.

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ
СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ • ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВИ • КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інжинір будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26, Тел. 270-27
виконує всі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.
336 -7

Ч. 38

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Анґлії (Steinway & Sons-London), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.
Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

РОЗЛАДДЯ
шлункове
це причина початку різних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через реґулярне випорожнювання.
Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА
вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, видалюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає **МАРІЯН МЛЕКО**
давніше Коральницька
тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 10-10

Добре мило пере біло
„Оксана"
ФАМОЗА
ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО

Нововідкрита УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ виконує жіночі ПЛАЩІ І КОСТЮМІВ на підставі найновіших модел
М. ШУТЕР
бувш. крав. майстер ф-ми „Марта"
ЛЬВІВ, УЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винайми і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . зол. [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek [illegible]
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок [illegible]